

**Akčný plán rozvoja okresu Rimavská Sobota v znení
dodatku č. 2**

Obsah

I.	Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Rimavská Sobota.....	3
II.	Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Rimavská Sobota	11
III.	Východiská Akčného plánu	14
IV.	Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu , časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania	15
	A. Systémové opatrenia Akčného plánu.....	21
	B. Prioritný program Rozvoj ľudských zdrojov a zabezpečenie systematického vzdelávania podľa požiadaviek trhu práce a regionálnej politiky rozvoja okresu	24
	C. Prioritný program Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky vrátane podpory poľnohospodárstva, lesníctva a inovácií	28
	D. Prioritný program Zvýšenie investícií do rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry, zlepšenie atraktivity územia a kvality služieb.....	31
	E. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni BBSK.....	40
	F. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni štátu	40
	G. Zdroje financovania	42
V.	Program monitorovania a hodnotenia dosiahnutého pokroku.....	43
VI.	Integrácia existujúcich programov	43

I. Analýza nepriaznivého hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho stavu okresu Rimavská Sobota

Okres Rimavská Sobota je dlhodobou okremom s najvyššou mierou nezamestnanosti, ktorá sa pohybovala medzi 34,5 % v prvom štvrtroku 2013 a 27,2 % v prvom štvrtroku 2016, kým priemerná miera nezamestnanosti na Slovensku sa v rovnakom čase pohybovala medzi 14,7 % a 10,1 %. V marci 2016 dosiahla miera nezamestnanosti v okrese 26,91 % a počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie 10 863 osôb (ÚPSVaR, Mesačná štatistika o počte a štruktúre uchádzačov o zamestnanie).

Okres Rimavská Sobota bol 15. decembra 2015 podľa zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 336/2015 Z. z.“) zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) do zoznamu najmenej rozvinutých okresov (NRO). V zmysle zákona č. 336/2015 Z. z. bol pre okres vypracovaný Akčný plán rozvoja okresu Rimavská Sobota (ďalej len „Akčný plán“) sociálno-ekonomickými partnermi z územia, najmä zástupcami miest a obcí okresu Rimavská Sobota, Rady Združenia miest a obcí Gemera a Malohontu, členmi občianskeho združenia Naša Sobota, regionálnej rozvojovej agentúry (RRA), predstaviteľmi miestnych akčných skupín (MAS), predstaviteľmi podnikateľského sektora, vrátane poľnohospodárov, škôl a štátnej správy v zastúpení Okresného úradu Rimavská Sobota (OÚ RS) a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota (ÚPSVR), za podpory tímu expertov Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“).

Okres Rimavská Sobota sa nachádza v južnej časti Banskobystrického samosprávneho kraja, hraničiaci s Maďarskom (74 km), na južnej rozvojovej osi smerujúcej zo Zvolena cez Lučenec, Rimavskú Sobotu a Rožňavu do Košíc a iba 140 km od metropolitnej aglomerácie Budapešti s viac ako 3,3 mil. obyvateľmi.

Morfológia okresu je rôznorodá, vytvárajúca predpoklady pre diverzifikovanú ekonomiku okresu, ako aj atraktívne sídelné prostredie. Zo severu je okres obklopený Slovenským Rudohorím a Muránskou planinou, na juhu dominuje Cerová vrchovina. Východo-západná os okresu je tvorená úrodnou rovinou Rimavskej kotliny. **Okres je typický mierne teplou kontinentálnou klímou vytvárajúcou predpoklady pre rozvoj špecifických pestovateľských aktivít, ale aj cestovného ruchu.**

Najdôležitejšou riekou okresu je Rimava, ktorá (tečúca zo severu na juh) sprava priberá Rimavicu a Gortvu, zľava Blh a na hranici okresu vteká do Slanej. Najúrodnejšie pôdy (nivné pôdy, čiernice, čiernozeme a gleje) pokrývajú rozsiahle nivy Slanej, Blhu a Rimavy a spolu s priaznivou klímou vytvárajú predpoklady pre rozvoj poľnohospodárstva.

Územie okresu je bohaté na výskyt lesov, v nižších polohách sa zachovali najmä porasty dubov, miestami agátov, vo vyšších polohách najmä buky a smrek. Rôznorodé abiotické podmienky vytvorili v území okresu podmienky pre pestré spoločenstvá fauny a flóry, z ktorých mnohé sú chránené a reprezentujúce potenciál atraktivity pre cestovný ruch.

Okres Rimavská Sobota v jeho súčasných hraniciach vznikol v roku 1996. Rozprestiera sa na rozlohe 1 471 km². Z bývalého okresu bolo odčlenených celkovo 25 obcí. **Okres má druhý najväčší počet sídiel a tým aj miestnych samospráv na Slovensku.**

Piliere rozvojového potenciálu okresu Rimavská Sobota tvoria mestá a obce Združenia miest a obcí Gemeru a Malohontu, a to okresné mesto Rimavská Sobota, smerom na sever mestá Hnúšťa, Tisovec a obec Klenovec, na juh obec Jesenské. Z hľadiska priestorového sociálno-ekonomického rozvoja je okres tvorený mikroregiónmi zahrnujúcimi ďalších 103 obcí okresu, v niektorých prípadoch zahŕňajúc aj obce zo susedných okresov. Tento fakt bolo dôležité zohľadniť aj pri implementácii Akčného plánu a susedných okresov spadajúcich do skupiny zaostávajúcich okresov. Štruktúra sídiel a ich prirodzené združovanie do mikroregiónov vytvára rámec pre mobilizovanie interných sociálno-ekonomických zdrojov v rámci územnej spolupráce miestnych samospráv.

Tabuľka č. 1 Hierarchia sídelnej štruktúry okresu Rimavská Sobota v roku 2015

Veľkostná kategória obce (počet obyvateľ. od-do)	Počet obcí	Názov mesta/obce	Počet obyvateľov spolu
20 000 – 49 999	1	Rimavská Sobota	24 217
5 000 – 9 999	1	Hnúšťa	7 611
4 000 – 4 999	1	Tisovec	4 195
3 000 – 3 999	1	Klenovec	3 162
2 000 – 2 999	2	Jesenské, Rimavská Seč	4 289
1 000 – 1 999	6	Hajnáčka, Hodejov, Hostice, Ožďany, Rimavské Janovce, Veľký Blh	8 074
500 – 999	26		17 835
200 – 499	37		11 072
do 199	32		4 122
Spolu okres:	107		84 577

Zdroj: ŠÚ SR, databáza STATdat (2016)

V roku 1991 počet obyvateľov okresu dosiahol 82 112 obyvateľov a v roku 2015 bolo v okrese evidovaných spolu 84 577 obyvateľov, z toho 41 205 mužov a 43 372 žien. **Priemerný vek obyvateľov okresu v roku 2015 bol 39 rokov a približuje sa slovenskému priemeru.**

Značná migračná strata, predovšetkým v kategórii mladého obyvateľstva so vzdelaním, prispieva hlavne k zvýšeniu podielu obyvateľstva s nízkou úrovňou vzdelania ťažko uplatniteľného na trhu práce.

Hlavné špecifiká obyvateľstva okresu spočívajú v zmiešanej národnostnej štruktúre obyvateľstva, hlavne slovenskej a maďarskej národnosti, ktorá je dynamicky meniac sa na celom Gemeri a Malohonte. K jej dynamike prispieva aj výrazný absolútny a relatívny vzrast podielu rómskeho obyvateľstva za ostatných 20 rokov.

Vysoká nezamestnanosť rómskeho etnika patrí ku kľúčovým problémom, ktoré musí okres riešiť. Údaje o počte rómskeho obyvateľstva v okrese (6 %) sa zdajú byť podhodnotené, keďže podľa Atlasu rómskych komunit na SR v okrese žilo takmer 24 000 Rómov, čo je 28 % celkovej populácie okresu.

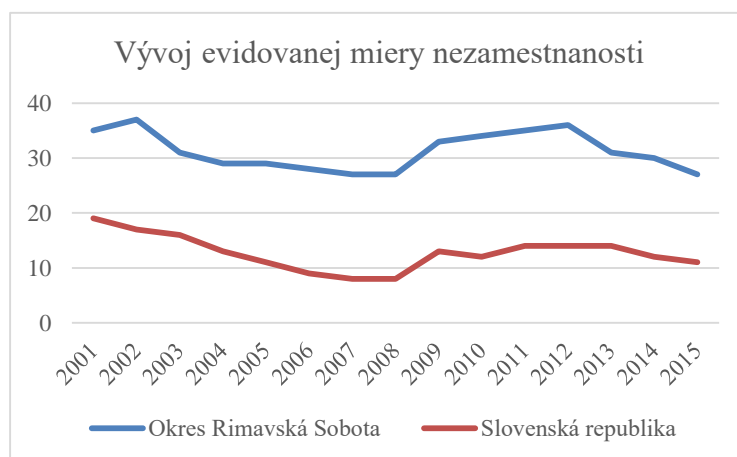
Tabuľka č. 2 Národnostné zloženie obyvateľstva okresu Rimavská Sobota v roku 2015

	Okres Rimavská Sobota		Banskobystrický samosprávny kraj		SR	
	Počet osôb	%	Počet osôb	%	Počet osôb	%
Slovenská	40 326	48	504 369	77	4 408 649	81
Maďarská	31 479	36	68 394	10	455 744	8
Rómska	4 983	6	14 964	2	109 600	2
Ostatné	7 789	10	65 297	11	452 259	9
Spolu	84 577	100	653 024	100	5 426 252	100

Zdroj: ŠÚ SR, databáza DATAcube (2016)

Okres Rimavská Sobota dlhodobo zápasí s vysokou mierou evidovanej nezamestnanosti, ktorej príčinu treba hľadať v nevyváženom hospodárskom rozvoji, v zániku kľúčových subjektov regionálnej ekonomiky, v procese zle zvládnutej privatizácie a reštrukturalizácie ekonomiky, v nedostatku kapitálových zdrojov, nevyhovujúcej demografickej štruktúre, nízkej kvalifikačnej úrovni obyvateľstva a odchode kvalifikovanej pracovnej sily z okresu.

Graf č. 1 Porovnanie vývoja evidovanej miery nezamestnanosti v okrese Rimavská Sobota a v SR v rokoch 2001 - 2015

Zdroj: ŠÚ SR, databáza STATdat (2016)

Predchádzajúca orientácia stredú a juhu okresu na poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel, ktoré v procese transformácie zaznamenali výrazný pokles spôsobili, že Rimavská Sobota sa zaradila medzi okresy s nevhodnou odvetvovou štruktúrou, ktorá sa v súčasnosti bez zásadných systémových opatrení a legislatívnych zmien nedá napraviť.

Podľa počtu ekonomických činností bolo v okrese evidovaných spolu 1 215 podnikov. Z uvedeného počtu bola najviac zastúpená oblasť veľkoobchodu a maloobchodu s počtom 325 podnikov, oblasť poľnohospodárstva 187 podnikov, oblasť priemyselnej výroby 128 podnikov; oblasť stavebníctva 79 podnikov; oblasť odbornej, technickej a vzdelávacej činnosti 143 podnikov; oblasť zdravotníctva a sociálnej pomoci 63 podnikov, oblasť dopravy a skladovania 59 podnikov, oblasť administratívnych a podporných služieb 51 podnikov. Činnosť zvyšných podnikov zahŕňala ostatné oblasti (ŠÚ SR, 2014).

Najviac obyvateľov okresu je zamestnaných v priemysle, veľkoobchode a maloobchode, vzdelávaní a verejnej správe. Ekonomickú štruktúru okresu tvoria priemyselné odvetvia: elektrotechnický, potravinársky, drevospracujúci, v menšej miere ťažobný priemysel a poľnohospodárstvo.

Tabuľka č. 3 Odvetvová charakteristika zamestnanosti v roku 2014

	Okres Rimavská Sobota		Banskobystrický samosprávny kraj		SR	
	Počet obyvateľov	%	Počet obyvateľov	%	Počet obyvateľov	%
Poľnohospodárstvo	747	6	5 372	4	37 810	3
Priemysel	3 789	31	38 096	28	390 352	29
Stavebníctvo	222	2	5 487	4	57 846	4
Veľkoobchod a maloobchod	1 585	13	19 301	14	196 497	14
Doprava a skladovanie	704	6	10 471	8	97 177	7
Vzdelávanie	1 176	10	15 760	11	131 333	10
Verejná správa	1 656	13	16 081	12	119 099	9
Zdravotníctvo	1 261	10	12 673	9	97 951	7
Ostatné	1 178	9	14 241	10	238 830	17
Spolu zamestnanci	12 318	100	137 482	100	1 366 895	100

Zdroj: Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2015, ŠÚ SR

Najvýznamnejším potenciálom územia okresu z hľadiska cestovného ruchu je kombinácia prírodných daností – klímy, zdrojov termálnych vôd, cenných biotopov a reliéfu. Kotlinová časť okresu sa vyznačuje teplým a suchým podnebím s najvyššími hodnotami slnečného svitu v letnom období v rámci SR, čo vytvára dobré podmienky pre letný cestovný ruch (napr. Teplý Vrch, Kurinec - Zelená voda, Číž kúpele, Petrovce - Gemerský Jablonec, CHKO Cerová vrchovina, Hodejovec - Bízovo, Vyšné Valice) s možnosťou rybolovu, vodných športov i poľovníctva. Nevyužitým potenciálom okresu sú **zdroje termálnej vody**, z ktorých je na rekreačné účely využitý len vrt s termálnou vodou v katastrálnom území obce Rimavské Janovce (rekreačná oblasť Kurinec – Zelená voda). Severnejšia, hornatá časť územia (napr. Tisovec, Kyjatice, Klenovec) má chladnejšie a vlhšie klimatické podmienky, v zimnom období vhodné i pre zimné športy, v letných mesiacoch pre turistiku. Okres je bohatý aj na **minerálne pramene**, ktoré sú často využívané ako zdroje pitnej vody. Z minerálnych vôd sú najznámejšie kúpeľné pramene v Číži (jódo-brómová alkalická voda), ktoré sa liečivosťou vody a balneologickou hodnotou zaraďujú medzi vzácne v Európe. Najvýznamnejšie zásoby povrchových vôd sú akumulované v nádrži Klenovec (8,9 mil. m³), Teplý Vrch (5,2 mil. m³) a Gemerský Jablonec - Petrovce (2,5 mil. m³).

Potenciál cestovného ruchu nie je dostatočne využívaný v dôsledku slabo vybudovanej infraštruktúry, chýbajúceho napojenia na zdrojové oblasti návštevníkov v SR a zahraničí (hlavne v Maďarsku), ale aj absencie komplexnejšej ponuky aktivít cestovného ruchu a regionálneho marketingu a koordinácie subjektov v cestovnom ruchu.

V roku 2015 bolo v okrese 40 693 ekonomicky aktívnych obyvateľov. V porovnaní s priemerom Banskobystrického samosprávneho kraja je Rimavská Sobota mladým okresom s nižším podielom obyvateľov v poproduktívnom veku.

Tabuľka č. 4 Štruktúra populácie v okrese Rimavská Sobota v roku 2014 (v %)

	Okres Rimavská Sobota	Banskobystrický samosprávny kraj	SR
Predproduktívny vek	17,8	14,6	15,3
Produktívny vek	69,4	70,9	70,7
Poproduktívny vek	12,8	14,5	14,0

Zdroj: Štatistická ročenka regiónov Slovenska 2015, ŠÚ SR

V okrese Rimavská Sobota bolo k 31. 12. 2015 vedených v evidencii úradu práce celkom 12 831 uchádzačov o zamestnanie, z toho až 52,4 % bez vzdelania, alebo s ukončeným základným vzdelaním, čo je takmer o štyri pätiny viac, ako je celoslovenský priemer.

Výrazným znakom nezamestnanosti v okrese Rimavská Sobota je vysoký podiel dlhodobej nezamestnanosti: až 71 % uchádzačov o zamestnanie je bez práce dlhšie ako rok a až 44 % dlhšie ako štyri roky. Je to raz toľko, ako je slovenský priemer a podstatne viac, ako priemer Banskobystrického kraja.

Tabuľka č. 5 Štruktúra uchádzačov o zamestnanie v okrese Rimavská Sobota podľa dĺžky doby nezamestnanosti v roku 2015

	Okres Rimavská Sobota		Banskobystrický samosprávny kraj		SR	
	Počet osôb	%	Počet osôb	%	Počet osôb	%
menej ako 7 mesiacov	2 409	19	15 883	27	106 723	32
7 – 12 mesiacov	1 251	10	7 952	14	54 748	16
13 – 48 mesiacov	3 505	27	17 129	30	99 855	30
viac ako 48 mesiacov	5 666	44	16 673	29	73 053	22
UoZ spolu	12 831	100	57 637	100	334 379	100

Zdroj: ÚPSVaR, (k 31. 12. 2015)

Dôvody vysokej a dlhodobej nezamestnanosti pracovnej sily s nízkym vzdelaním a v mladom veku (48 % uchádzačov o zamestnanie je vo veku 30 až 49 rokov) sú:

- nedostatok pracovných príležitostí a/alebo nemotivujúce platové podmienky,
- nedostatočne vybudovaná technická infraštruktúra,
- absencia väčších zamestnávateľov ako lídrov regionálnej ekonomiky a málo diverzifikovaná štruktúra hospodárstva,
- nedostatok služieb vrátane služieb pre voľnočasové aktivity,
- celkovo nízka investičná aktivita v okrese a absencia silnejších potenciálnych regionálnych investorov,
- existencia nemotivujúcich faktorov, ako napr. exekúcie a pod.

Vysoká dlhodobá nezamestnanosť sa zároveň môže spájať s nedostatočnými pracovnými návykmi, zlou pracovnou disciplínou, medzigeneračnou chudobou a sociálnym vylúčením. To sú indikácie potreby komplexného prístupu a zavedenia špeciálnych opatrení v oblasti aktívnej politiky trhu práce.

Vyššie 18 % obyvateľov rimavkosobotského okresu je závislá od sociálnych dávok, čo je takmer štvornásobne viac oproti slovenskému priemeru. Väčšina z nich je registrovaná na ÚPSVR ako uchádzač o zamestnanie. Obyvateľom okresu bolo na dávkach v hmotnej núdzi a na príspevkoch k dávkam vyplatených 14 mil. EUR, čo je 74 EUR mesačne na osobu. Tieto financie by sa dali využiť na tvorbu pracovných miest, napr. v sociálnej ekonomike.

Tabuľka č. 6 Sociálne dávky vyplatené v roku 2015 v okrese Rimavská Sobota

Rozpis sociálnych dávok a príspevkov	Okres Rimavská Sobota
Počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi so spoločne posudzovanými osobami	15 682
Pomoc v hmotnej núdzi a príspevky k dávke, v mil. EUR	14,2
Prídavok na dieťa, v mil. EUR	4,9
Rodičovský príspevok, v mil. EUR	6,5

Zdroj: ÚPSVaR (k 31.12.2015)

Na druhej strane v okrese Rimavská Sobota, rovnako ako aj v iných najmenej rozvinutých okresoch, **existuje na trhu práce vyšší dopyt zamestnávateľov po pracovných profesiách ako je ponuka zo strany zamestnancov**. Týka sa to hlavne nasledujúcich profesií:

- poľnohospodárstvo – mechatronik, údržbár, chovateľ, pestovateľ, traktorista-mechanizátor,
- strojárstvo – nástrojár, zvarač, strojník, CNC operátor,
- potravinárstvo – pekár, mäsiar,
- zdravotníctvo – lekár, sestra,
- stavebníctvo – architekt, projektant, stavbár, klampiar, tesár,
- školstvo – učiteľ cudzích jazykov,
- služby – šička, skladník.

Dôvodom je pomalé prispôsobovanie sa stredných škôl potrebám trhu práce a nedostatočná atraktivnosť okresu pre prilákanie pracovnej sily z iných okresov.

V okrese sa nachádza 55 materských škôl, v ktorých je prijatých 1 949 detí; v Materskej škole, I. Hatvaniho 32, Rimavská Sobota je zriadená jedna špeciálna trieda pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou, v ktorej je prijatých 10 detí. V sieti škôl je zaradených 22 plnoorganizovaných základných škôl, z toho sú 3 dvojjazyčné (s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským) a päť je s vyučovacím jazykom maďarským. Neplnoorganizovaných základných škôl je 42, z nich 30 s vyučovacím jazykom maďarským a 2 dvojjazyčné (s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským). V okrese sú 4 základné umelecké školy v Tisovci, Hnúšti, Rimavskej Sobote a v Jesenskom. Sieť špeciálnych škôl tvorí päť špeciálnych základných škôl. V okrese je evidovaných viac ako 21 mládežníckych združení. Centrum voľného času Relax je mimoškolské zariadenie pre deti a mládež.

V okrese Rimavská Sobota je 10 stredných škôl (z toho 4 gymnáziá a 6 stredných odborných škôl) a 1 reedukačné centrum. SOŠ Tisovec ponúka napr. študijné odbory elektrotechnika, grafik digitálnych médií, manažment regionálneho cestovného ruchu, SOŠ technická a agropotravinárska ponúka 4-ročné odbory ako napr. mechanik počítačových sietí, technika a prevádzka, mechanik elektrotechnik, 3-ročné odbory ako cukrár, mäsiar, lahôdkar, agromechanizátor, opravár, autoopravár a 2-ročné odbory ako napr. poľnohospodárska výroba, praktická žena a technické služby v autoservise. SOŠ Rimavská Sobota ponúka študijné odbory 4-ročné ako obchodný pracovník, kozmetik, 3-ročné ako murár, kaderník, čašník, kuchár, 2-ročné odbory ako sravebná výroba, spoločné stravovanie, vlasová kozmetika, podnikanie v remeslách a službách a 3-ročné pomaturitné štúdium potravinárstvo – hygiena potravín. V SOŠ Hnúšťa sú odbory sociálno-výchovný pracovník, mechanik-opravár, stolár, strojárstvo, drevárska a nábytkárska výroba a v Súkromnej SOŠ Rimavská Sobota hotelová akadémia, hostinský, kuchár a kaderník.

SOŠ ponúkajú širokú škálu odborov síce relevantných pre trh práce, avšak svojim technickým vybavením pre väčšinu trhom požadovaných profesií zaostávajú za požiadavkami zamestnávateľov a je potrebné ich dovybaviť. Požiadavkám trhu tiež nezodpovedá štruktúra a rozdelenie žiakov do stredných škôl a nimi skutočne otváraných odborov, čo je dané aj nedostatočným marketingom a nezaujmom žiakov o perspektívne odbory. Problémom je tiež demotivácia žiakov ukončiť odborné vzdelávanie po dovŕšení veku povinnej školskej dochádzky a absencia ponuky tréningových aktivít pre nekvalifikovanú pracovnú silu. V okrese sa nenachádza žiadna vysoká škola alebo univerzita.

Tabuľka č. 7 Zoznam gymnázií, stredných odborných škôl a špeciálnych výchovných zariadení v okrese Rimavská Sobota v roku 2014

	Názov školy/školského zariadenia	Druh	Forma štúdia	Web
1	Gymnázium Mateja Hrebendu Hnúšťa	Gymnázium	denné 4 a 8 ročné	gymhnusta.eu
2	Gymnázium Ivana Kraska - Ivan Krasko Gimnázium Rimavská Sobota	Gymnázium	denné 4 a 8 ročné	gymrs.sk
3	Evanjelické gymnázium Tisovec	Gymnázium	bilingválne 5 ročné (SJ - AJ)	egt.sk
4	Gymnázium Mihálya Tompu Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským - Tompa Mihály Reform Gimnázium	Gymnázium	denné 8-ročné	tmrq.szm.sk
5	Stredná odborná škola Tisovec	Stredná odborná škola	denné 4-ročné	sostisovec.eu
6	Stredná odborná škola technická a agropotravinárska - Műszaki, Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakközépiskola	Stredná odborná škola	denné 4-ročné a nadstavbové	sostap.sk
7	Obchodná akadémia Rimavská Sobota	Stredná odborná škola	denné 4-ročné	obchars.sk
8	Stredná odborná škola obchodu a služieb R. Sobota	Stredná odborná škola	denné 3 a 4-ročné	sosos.sk
9	Stredná odborná škola Hnúšťa	Stredná odborná škola	denné 3 a 4-ročné a nadstavbové	soshnusta-sk.eu
10	Súkromná stredná odborná škola - Rimavská Sobota	Stredná odborná škola		
11	Reedukačné centrum Čerenčany	Špeciálne výchovné zariadenie	denné	rccerencany.sk

Zdroj: RRA – Združenie pre rozvoj regiónu Gemer-Malohont (Rimavská Sobota), (2016)

Pre rozvoj okresu sú veľmi dôležité cesty medzinárodného významu, zvlášť cesta E571 (štátna cesta I/16) spájajúca Bratislavu s Košicami. **Urýchlenie výstavby rýchlostnej komunikácie R2 v trase tejto dopravnej osi je kľúčovým pre dopravné napojenie nielen Rimavskej Soboty, ale aj Lučenca a Rožňavy na nadradenú sídelnú štruktúru SR.** Železničná sieť v okrese je tvorená hlavným južným železničným ťahom Nové Zámky - Kozárovce - Zvolen - Lučenec - Jesenské - Tornaľa - Košice (v okrese o celkovej dĺžke 47 km) a vedľajšími ťahmi Jesenské - Tisovec - Brezno (v okrese o dĺžke 62 km).

Na území okresu sú hraničné priechody do Maďarska Lenartovce - Bánréve, Kráľ - Bánréve a Tachty - Cered, ktoré sú dôležité aj pre rozvoj cezhraničnej spolupráce. Vzdialenosti od najbližších medzinárodne významných dopravných uzlov sú: Banská Bystrica - Sliach/Zvolen 100 km, Košice 130 km, Poprad 100 km, Budapešť 140 km a Bratislava 280 km.

Kým severná časť okresu má dostatočné zásoby vody použiteľnej po úprave na pitné účely, južná časť okresu nemá dostatok využiteľných vodných zdrojov. Zásoby vody vo Vodnej nádrži Klenovec by postačovali na zásobovanie celého okresu. Ukazovateľ napojenia obyvateľov na vodovodnú sieť za okres je 57,8 %, čo je podstatne nižšie oproti celoslovenskej úrovni 81 %. Približne 35 % obyvateľov okresu Rimavská Sobota nemá zabezpečený prístup ku kvalitnej pitnej vode. Voda v okrese Rimavská Sobota je zdravotne nevyhovujúca najmä pre zvýšený obsah dusičnanov a mikrobiologickú závadnosť. **Nepriaznivá situácia je hlavne v oblasti od Jesenského smerom na Novú Baštu, vo Valickej doline a v okolí Bátky. Po sprísnení normy na pitnú vodu má nevyhovujúcu kvalitu aj celá oblasť Chanavy.**

Stav a úroveň odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v okrese nezodpovedá potrebám a stáva sa bariérou ďalšieho rozvoja. Napojenie domácností na kanalizáciu a čistiarne odpadových vôd je len cca 50 %. Iba mestá Tisovec, Hnúšťa a Rimavská Sobota a obce Klenovec, Čerenčany, Číž, Jesenské, Rimavské Janovce, Šimonovce a Bátka majú vybudovanú kanalizačnú sieť s vyústením na čistiarne odpadových vôd.

Okres Rimavská Sobota je bohatý na kultúrno-historické dedičstvo. Z hľadiska rozmanitosti a hodnoty kultúrnych pamiatok patrí medzi najatraktívnejšie regióny Slovenska. V okrese je 200 chránených nehnuteľných kultúrnych pamiatok ako sú kaštiele, kúrie, sakrálné stavby a archeologické náleziská. Špecifické historické väzby zaraďujú okres Rimavská Sobota do kultúrneho regiónu Gemera a Malohontu s centrom v Rimavskej Sobote.

V okrese Rimavská Sobota prechádza Gotická cesta gemersko-rimavského okruhu. Jej súčasťou je napríklad románsky kostol sv. Jána Krstiteľa z konca 12. storočia v Rimavských Janovciach, evanjelický kostol v Rimavskom Brezove z 13. storočia, prestavaný neskororománsky kostol v Rimavskej Bani s nástennými maľbami v interiéri kostola, evanjelický kostol z 15. storočia v Malých Teriakoviciach a evanjelický kostol v Kyjaticiach zo 14. storočia. Súčasťou je aj Gemersko-Malohontské múzeum v Rimavskej Sobote a kúpele v Číži. K architektonickým pamiatkam mesta Rimavská Sobota patria rímskokatolícky klasicistický kostol z 18. storočia (stojaci na základoch pôvodnej gotickej baziliky), kostol reformovanej cirkvi z druhej pol. 18. storočia, evanjelický kostol a Župný dom (v súčasnosti slúžiaci okresnej knižnici Mateja Hrebendu).

Rôznorodé abiotické podmienky a veľká horizontálna a vertikálna činnosť územia vytvorili na území okresu podmienky pre pestré spoločenstvá fauny a flóry, z ktorých mnohé sú chránené, vzácne alebo ohrozené. Neživá príroda vytvorila v okrese útvary ako jaskyne, kamenné moria,

bralné útvary poskytujúce špecifické biotopy, ktoré sú aj atraktivitami cestovného ruchu. Na území okresu sa nachádzajú dve veľkoplošné chránené územia - národný park Muránska planina (sever okresu) a CHKO Cerová vrchovina (juh okresu).

Environmentálne zaťaženie okresu je ovplyvnené predovšetkým poľnohospodárskou a priemyselnou produkciou. V južnej a strednej časti okresu sa vytvára biologický odpad z poľnohospodárstva a potravinárskeho priemyslu. Severná časť okresu bola najmä v minulosti výrazne zaťažená tvorbou odpadu z chemického, banického a hutníkeho priemyslu. Závažným problémom okresu sú staré skládky. Sanácia 68 starých skládok odpadu (vrátane spracovania odpadu) a 3 skládok komunálneho odpadu na území okresu, ktoré boli do 31. 07. 2000 prevádzkované v osobitnom režime, je finančne nákladná. **V oblasti zhodnocovania a zneškodňovania odpadu a pri ochrane životného prostredia je možné vytvárať pracovné miesta.**

II. Zhodnotenie rozvojového potenciálu okresu Rimavská Sobota

Základným cieľom Akčného plánu je znížiť v okrese Rimavská Sobota mieru nezamestnanosti vytváraním predpokladov na rozvoj miestnej ekonomiky a **tvorba udržateľných pracovných miest s využívaním vlastného potenciálu regiónu.**

Na dosiahnutie cieľa Akčného plánu je potrebné vytvárať pracovné miesta reflektujúce **špecifiká disponibilnej pracovnej sily** a existujúcich ako aj potencionálnych ekonomických subjektov, skvalitniť podmienky na podnikanie hlavne pre malé a stredné podniky (MSP) a zhodnocovať lokálne zdroje naprieč odvetviami od pôdohospodárstva, cez prvotné spracovanie surovín, najmä dreva, priemyselnú výrobu, služby, až po kreatívny priemysel.

Základnými predpokladmi na rozvoj okresu je tvorba pracovných miest reflektujúca špecifiká disponibilnej pracovnej sily a prispôsobovanie štruktúry a kvalifikácie uchádzačov o zamestnanie požiadavkám trhu práce:

- nezamestnaní sú prevažne nízko kvalifikovanou pracovnou silou dlhodobo bez zamestnania, pričom významnú časť dlhodobo nezamestnaných tvoria členovia marginalizovaných rómskych komunít, vrátane komunít s viacgeneračnou chudobou,
- vysoký nárast počtu obyvateľov v kombinácii s chudobou a dlhodobou nezamestnanosťou predstavuje vysoký tlak na rozvoj infraštruktúry, zvlášť bývania,
- školstvo nedostatočne reaguje na miestne potreby trhu práce,
- vysoká miera osobnej zadlženosti vedie nezamestnaných k uplatňovaniu sa v šedej ekonomike namiesto uplatnenia sa na formálnom trhu práce,
- nedostatočne sa využíva potenciál sociálnej ekonomiky, medzitrhu práce a sociálny aspekt pri verejnom obstarávaní ako nástroj podpory lokálnej ekonomiky, ako aj potenciál cielených opatrení na dlhodobo nezamestnaných,
- rozvoj okresu nie je možný bez zapojenia vysoko kvalifikovaných a mladých ľudí, preto je nevyhnutné zvyšovať nielen vytváranie, ale aj kvalitatívne zlepšovanie trhu práce v okrese.

Rozvoj okresu Rimavská Sobota bude postavený na troch pilieroch:

- **na hospodárskom a administratívnom pilieri s orientáciou na efektívnejšie využívanie vlastných a cudzích zdrojov,**

- **na rozvoji mikro, malého a stredného podnikania** a služieb pre malých a stredných podnikateľov,
- **na kultúrnom, historicko – pamiatkovom, prírodnom a hodnotovom pilieri.**

Akčný plán zohľadní lokálne a globálne rozvojové možnosti:

- ***Klimatické zmeny a energetický potenciál***

Charakteristiky reliéfu a klímy okresu v kontexte klimatických zmien vyžadujú potrebu adaptačných a mitigačných opatrení, **podporu zlepšovania vodozádržnosti územia** - spomalenie odtoku ekologicky vhodnými biotechnickými a agrotechnickými postupmi, využitie prirodzenej retencie povodí rieky Rimava, ako aj retenčných objemov nádrží, najmä na severe, na zníženie povodňových prietokov a využívanie retenčných schopností lesa na území okresu, vrátane využitia potenciálu úspor energie a obnoviteľných zdrojov okresu.

- ***Prírodný potenciál***

Predovšetkým je potrebné zachovať, využívať a rozvíjať kvalitné životné prostredie a špecifické klimatické podmienky a prírodné zdroje. **Z hľadiska perspektívnych zásob nerastných surovín predstavuje okres najvýznamnejšiu bázu mastenca na Slovensku.** Ložisko Hnúšťa - Mútnik je zároveň okrem mastenca aj významným ložiskom **magnezitu a dolomitu.** Surovinou nadregionálneho významu je aj vysoko percentný **vápenec** z ložiska Tisovec. Značné sú aj **zásoby stavebného kameňa a ťažba čadiča** v Konrádovciach a Husinej. Pomerne bohaté sú **zásoby štrkopieskov a pieskov** v nivách Rimavskej kotliny. Systematickým geologickým prieskumom boli na viacerých lokalitách objavené **rudné suroviny** so sľubnými predpokladmi pre využitie. Ide o ložiská cínu, volfrámu, molybdénových, medených, ortuťových, zlatostrieborných rúd.

Pôdny potenciál regiónu vykazuje značnú diferenciaciu. Najúrodnejšie pôdy pokrývajú rozsiahle nivy Slanej, Blhu a Rimavy. Sú to hlavne nivné pôdy, čiernice, čiernozeme a gleje. Z hľadiska poľnohospodárskej úrodnosti sú produkčné.

Kvalitná pôda, dobré klimatické podmienky, tradícia a ľudské zdroje predurčujú rozvoj poľnohospodárstva v okrese. V súčasnosti je tento potenciál využívaný nedostatočne.

Okres Rimavská Sobota má bohatú tradíciu potravinárskej produkcie, ktorá však je v súčasnosti v útlme. Existuje potenciál efektívneho prepojenia pôdohospodárstva a potravinárskeho priemyslu, a tým zvýšenia pridanej hodnoty a zamestnanosti v okrese.

Lesnícky sektor okresu má veľkú surovinovú bázu a dobrú lesnú cestnú sieť, čo umožňuje dobrú prístupnosť k v minulosti vybudovaným materiálno-technickým základniam. Potenciál je aj v rozvoji investícií do nových technológií, do obnovy a starostlivosti o lesy okresu, ako aj do finalizácie, t. j. zvýšením pridanej hodnoty produktov pri spracovaní drevnej hmoty. Lesné aj nelesné pozemky majú **potenciál na tvorbu a využívanie obnoviteľných zdrojov** a pri rešpektovaní environmentálnych limitov môžu zohrávať významnejšiu úlohu v hospodárskom rozvoji, zamestnanosti a prosperite okresu, najmä jeho vidieckych oblastí.

- ***Kultúrny potenciál***

Okres Rimavská Sobota je bohatý na kultúrne dedičstvo. Z hľadiska množstva, rozmanitosti a hodnoty kultúrnych pamiatok, patrí medzi najatraktívnejšie regióny Slovenska. Pre zachovanie a zabezpečenie ochrany pôvodnej architektonicko - urbanistickej štruktúry miest a obcí okresu boli v rokoch 1993 – 1996 vyhlásené časti územia za pamiatkové zóny – Rimavská Sobota, Šimonovce, Rimavské Janovce, Pavlovce. **Starostlivosť o pôvodnú architektúru** (často obývanú sociálne slabými obyvateľmi t. j. v dôchodkovom veku a príslušníkmi marginalizovaných rómskych komunít v obciach okresu), **môže byť potenciálna príležitosť v rámci zamestnávania práve cez komunálne sociálne podniky**. V okrese Rimavská Sobota sa dodnes udržiavajú bohaté tradície najmä v ľudovom umení (hrnčiarstvo, výšivkárstvo), v spevoch, tancoch, krojoch, zvykoch, ktoré sú prezentované rôznymi aktívnymi súbormi vystupujúce v regióne, na Slovensku ako aj v zahraničí.

- ***Infraštruktúra***

Dôležitou výzvou je zastavenie ďalšieho izolovania okresu od hlavných rozvojových oblastí Slovenska a susedných štátov, efektívnejšie využívanie regionálnej sociálnej, technickej a dopravnej infraštruktúry, ako aj infraštruktúry cestovného ruchu. **Okres má výhodnú pozíciu a nadregionálne väzby z hľadiska logistiky, medzinárodné spojenie západ – východ (cesta E571) a sever – juh (Tatry – Maďarsko), cestný a železničný hraničný priechod Kráľ – Bánréve (HU), čo môže byť príležitosťou pri realizácii strategických a investičných rozvojových plánov, medzi-komunálnej a cezhraničnej spolupráci miest a obcí, ktoré zahŕňujú aj naše územie so zahraničnými väzbami.**

- ***Cestovný ruch***

Cestovný ruch nevyužíva dostatočne prírodný, klimatický a kultúrno-historický potenciál okresu Rimavská Sobota. V súčasnosti v okrese chýba koncepčný prístup k rozvoju cestovného ruchu ako aj spoločné marketingové a informačné aktivity. Podmienkou rozvoja cestovného ruchu je aj kvalitná technická infraštruktúra a komplexnosť služieb cestovného ruchu, s dôrazom na poznávací, zážitkový a kultúrny cestovný ruch, agroturistiku a výstavníctvo. Dôležitou podporou cestovného ruchu je podpora skvalitnenia existujúcich športových zariadení a centier na území miest a obcí.

- ***Geografická poloha a územná spolupráca***

Pre okres Rimavská Sobota je výzvou aj jeho geografická poloha a územná spolupráca. Širšie väzby okresu a národnostné zloženie obyvateľstva vytvára **potenciál pre prepojenie slovenských a maďarských regiónov v rôznych oblastiach od medzikomunálnej spolupráce, cez spoločné stratégie na podporu tvorby pracovných príležitostí, rozvoj vzdelávania, spoločné produkty cestovného ruchu až po del'bu práce v rámci regionálnych a cezhraničných stratégií rozvoja**. Pod okresom Rimavská Sobota sa stretávajú hranice troch maďarských žúp, ktoré z hľadiska sociálno-ekonomických parametrov zápasia s podobnými problémami, avšak v Európskom kontexte je možné v rámci cezhraničnej spolupráce vytvárať a rozvíjať spoločne svoju regionálnu konkurencieschopnosť (napr. podporou slovensko-maďarských hospodárskych vzťahov, V4, podporou EZÚS Slaná a Rimava..).

Rovnako sa prejavuje aj potreba užšej medzirezortnej a územnej **koordinácie, plánovania a riadenia** naprieč všetkými úrovňami štátnej správy a samosprávy. Je potrebné odstrániť prekážky pre lokálne iniciatívy a zlepšiť motiváciu a inštitucionálny rámec spoločného postupu obcí okresu a kraja pre zastavenie úpadku a naštartovanie sociálno-ekonomického rozvoja okresu Rimavská Sobota.

III. Východiská Akčného plánu

Slabými stránkami okresu Rimavská Sobota sú:

- dlhodobá nezamestnanosť a s tým súvisiace nedostatočné pracovné návyky a nízka kvalita pracovnej sily,
- nedostatočné využívanie bohatého prírodného a kultúrneho potenciálu,
- nedostatočné využívanie bohatej tradície pôdohospodárskej a potravinárskej výroby,
- zlá dopravná infraštruktúra a nevyužívanie silného hospodárskeho potenciálu aglomerácie hlavného mesta Maďarska,
- zlá aplikácia národných politík (pôdohospodárstvo, podpora MSP a adaptabilita stredných škôl), ako aj nedostatočná komunikácia a koordinácia na miestnej úrovni.

Rozvojové príležitosti okresu Rimavská Sobota tvoria:

- pôdohospodárstvo – tvorba pracovných miest v živočíšnej výrobe a špecializovanej rastlinnej výrobe, zlepšenie vodozadržnosti, stavanie a údržba alternatívnych čističiek odpadových vôd v mikroregiónoch, zvyšovanie pridanej hodnoty pri spracovaní drevnej hmoty, využívanie obnoviteľných zdrojov,
- potravinárska produkcia,
- využívanie prírodných surovín – mastenca, magnezitu, dolomitu, vápenca, čadiča a rudných surovín,
- cestovný ruch využívajúci kultúrno-historický a prírodný potenciál.

Predpoklady pre využitie potenciálu okresu sú:

- úpravy národných hospodárskych politík: pôdohospodárstvo, podpora MSP a osobné oddĺženie,
- rozvoj sociálnej ekonomiky,
- cielenejšie a efektívnejšie využívanie EÚ fondov,
- udržanie vysokokvalifikovanej pracovnej sily jej zapojením do riešenia páľčivých problémov okresu,
- zlepšenie dopravnej infraštruktúry zvlášť v osi Bratislava – Košice, ale aj na osi sever – juh.

Akčný plán je preto zameraný na nasledovné hlavné oblasti:

- **vytváranie nových pracovných príležitostí** prostredníctvom rozvoja regionálnej ekonomiky a zefektívnenia existujúcich a nových nástrojov na zvýšenie zamestnanosti v okrese Rimavská Sobota,
- **vytvorenie štruktúr riadenia regionálneho rozvoja** a skvalitnenie manažmentu a marketingu okresu s cieľom zvýšenia investícií, ako aj nárastu využívania fondov a dotácií v okrese Rimavská Sobota na investovanie do zlepšenia infraštruktúry, sociálno-ekonomického rozvoja a skvalitnenia života obyvateľov okresu,

- **podporu integrácie vzdelávacích, tréningových aktivít ako aj poradenstva podľa požiadaviek trhu práce a priorít okresu** a v oblasti vzdelávania a rozvoja ľudských zdrojov vrátane marginalizovaných skupín,
- **zlepšenie podmienok podnikateľských aktivít v oblasti MSP vrátane podpory poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rozvoja cestovného ruchu** v rámci okresu, ako aj regiónu Gemer a Malohont s orientáciou na vytváranie pracovných príležitostí a zamestnávanie znevýhodnených skupín.

Akčný plán charakterizujú nasledujúce princípy:

1. efektívne využívanie lokálnych výrobných, prírodných ako aj ľudských zdrojov a priaznivých klimatických podmienok pre oblasť poľnohospodárstva a zvlášť pracovnej sily,
2. zvyšovanie tvorby pridanej hodnoty v okrese,
3. podpora pilierov rozvojového potenciálu okresu Rimavská Sobota: hlavný pól rozvoja okresné mesto Rimavská Sobota, ďalšie centrá mestá Hnúšťa a Tisovec, obce Klenovec a Jesenské ako vyprofilované ohniská ekonomického rozvoja s komplexnými cyklami produkcie – spracovania - distribúcie a spotreby v regióne so zapojením aj prirodzene sformovaných mikroregionálnych štruktúr,
4. synergia rôznych zdrojov intervencií vrátane efektívneho a koordinovaného využitia kombinácie súkromných a verejných finančných zdrojov, ako aj využitie inovatívnych riešení založených na koordinácii opatrení integrujúcich ekonomickú, sociálnu a environmentálnu kvalitu rozvoja, cezhraničné a zahraničné skúsenosti,
5. efektívnejšie poskytovanie a skvalitňovanie verejných služieb vrátane investovania do vlastných kapacít a infraštruktúry s väzbou na piliere rozvojového potenciálu a Rady pre rozvoj okresu Rimavská Sobota,
6. podpora pilotných rozvojových projektov a ich následná replikácia v rôznych odvetviach, lokalitách okresu a priľahlých okresoch.

IV. Návrhy opatrení a úloh na zabezpečenie realizácie a plnenia Akčného plánu, časový harmonogram, spôsoby a zdroje financovania

Akčný plán vychádza z analýzy silných a slabých stránok okresu, zo zhodnotenia potenciálov a výziev rozvoja, ako aj zo zhodnotenia konkurenčných výhod okresu a očakávaného budúceho vývoja.

Akčný plán určuje nasmerovanie opatrení a aktivít do:

- jednej prierezovej priority, ktorú Akčný plán sleduje naprieč všetkými prioritnými programami – zamestnanosti,
- systémových opatrení na úrovni okresu,
- troch prioritných oblastí rozvoja obsahujúcich pilotné aktivity – projekty zamerané na kľúčové oblasti rozvoja,
- systémových opatrení na úrovni štátu.

Prioritné oblasti rozvoja Akčného plánu sú definované tak, aby bola garantovaná obsahová a časová koordinovanosť jednotlivých projektov, aktivít a systémových opatrení Akčného plánu, s využitím podpory jednotlivých operačných programov v programovom období 2014

– 2020, s komplementárnymi intervenciami zo štátneho rozpočtu a iných zdrojov. Realizácia Akčného plánu bude podporená aj ďalšími podpornými systémovými opatreniami vlády SR.

Ide o nasledovné prioritné oblasti rozvoja:

B. Rozvoj ľudských zdrojov a zabezpečenie systematického vzdelávania podľa požiadaviek trhu práce a regionálnej politiky okresu

Integrovať a skvalitniť všetky vzdelávacie, tréningové aktivity ako aj poradenstvo, podľa priorit okresu a trhu práce a komunikovať o spoločných cieľoch v oblasti vzdelávania a rozvoja ľudských zdrojov vrátane príslušníkov MRK za účasti inštitúcií, škôl, zamestnávateľov z podnikateľského sektora ako aj verejnej správy.

C. Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky vrátane podpory poľnohospodárstva, lesníctva a inovácií

Zlepšenie podmienok a podpora podnikateľských aktivít, inovatívnych projektov, nových technológií, transferu know-how, v oblasti MSP vrátane podpory poľnohospodárstva a lesného hospodárstva s orientáciou na vytváranie pracovných príležitostí vrátane zamestnávania marginalizovaných skupín.

D. Zvýšenie investícií do rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry a zlepšenie atraktivity územia a kvality služieb

Príprava a rozvoj územia prostredníctvom budovania, modernizácie a rekonštrukcie dopravnej a technickej infraštruktúry, resp. komunikácií na všetkých úrovniach, infraštruktúry na ochranu životného prostredia, vrátane protipovodňových opatrení, základnej infraštruktúry miest a obcí, podpory zlepšenia odpadového hospodárstva, vrátane triedenia komunálnych odpadov a zhodnocovania odpadov, sociálnej a zdravotnej infraštruktúry, vrátane škôl a školských zariadení, budovanie nájomných bytov a príslušnej technickej infraštruktúry, skvalitňovanie občianskej vybavenosti a verejných služieb v prospech obyvateľov, podnikateľského sektora, investorov ako aj návštevníkov a turistov, zároveň rozvoj služieb, marketingu územia a aktivít na podporu cestovného ruchu s využitím kultúrno-historických hodnôt okresu.

Nasledujúca tabuľka uvádza stručný prehľad systémových opatrení a kľúčových aktivít Akčného plánu:

Systémové opatrenia a kľúčové aktivity Akčného plánu	Kľúčoví partneri (gestor), partneri
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	<i>cca 15 vytvorených pracovných miest</i>
1. 1 Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota Vytvorenie Rady pre rozvoj okresu Rimavská Sobota kľúčovými partnermi (mestá, obce, podniky, školy, neziskový sektor) ako platformy hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota plní funkciu koordinátora aktivít Akčného plánu v okrese.	CeroGeMa, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, BBSK,
1.2. Podpora založenia, budovania a aktivít rozvojových centier pre rozvoj regiónu, podnikania a cestovného ruchu	mestá a obce,
1.2.1 Podpora založenia a budovania centra pre rozvoj Gemera a Malohontu – CeroGeMa ako koordinačnej	školy, podnikateľské

<p>platformy a výkonného centra regionálneho rozvoja na úrovni okresu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie centra manažmentu regionálneho rozvoja, projektovej podpory a prípravy projektov, - podpora klastrových iniciatív vrátane integrovanej informačno-štatistickej bázy okresu podľa klastrov, - podpora MAS, verejno-súkromných partnerstiev aj bez štatútu MAS, - podpora informovanosti verejnosti, PR aktivít, vrátane marketingu na podporu cestovného ruchu, tvorba spoločných produktov a budovanie imidžu miest a obcí resp. celého územia okresu/regiónu v súlade s cieľmi Akčného plánu, - vytvorenie centra udržateľnej energetiky okresu, - <p>1.2.2 - Podpora rozvoja podnikania a identifikácia podnikateľov najmä mladých a inovatívnych Start-up projektov - zriadenie podnikateľského inkubátora a coworkingu</p> <ul style="list-style-type: none"> - zriadenie podnikateľského inkubátora a coworkingu, rozvoj podnikateľských zručností, <p>1.2.3 - Zriadenie a prevádzka Oblastnej organizácie cestovného ruchu Gemer</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora cestovného ruchu v regióne Gemer, v spolupráci s okresmi Revúca a Rožňava 	<p>subjekty, MH SR, SIEA MPSVR SR (ÚPSVaR), ÚPSVR RS, MŠVVŠ SR, MPRV SR, MDVRR SR, MŽP SR, MK SR, ŠOPSR</p>
<p>B. Prioritný program „Rozvoj ľudských zdrojov a zabezpečenie systematického vzdelávania podľa požiadaviek trhu práce a regionálnej politiky rozvoja okresu“</p>	<p><i>Cca 850 vytvorených pracovných miest</i></p>
<p>2. Podpora budovania tréningových centier a regionálnych centier vzdelávania a zabezpečenie rekvalifikácií podľa dopytu v okrese/regióne</p> <p>2.1 Vybudovanie 2 regionálnych centier vzdelávania a zamestnaneckého inkubátora – 1 so sídlom v Rimavskej Sobote, 1 v Hnúšti na skvalitnenie odbornej profesijnej prípravy vo vybraných povolaniach a zamestnanecký inkubátor so sídlom v Rimavskej Sobote podporujúci integráciu zamestnávateľov do vzdelávacích aktivít a tým uľahčenie vstupu absolventov stredných škôl na trh práce</p> <p>2.2 Vybudovanie 2 tréningových centier so sídlom v Rimavskej Sobote a v Hnúšti na zabezpečenie kvalifikácie a rekvalifikácie pracovnej sily s nízkym stupňom získaného vzdelania alebo nevyhovujúcim vzdelaním</p>	<p>Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MŠVVŠ SR, MPSVR SR (ÚPSVaR), mesto Rimavská Sobota, mesto Hnúšťa, ÚPSVR RS, MPRV SR, MDVRR SR, BBSK, mestá a obce, SOŠ, vzdelávacie inštitúcie, podnikateľské subjekty</p>

<p>3. Podpora dopytovo-orientovaného školstva a výskumných a vývojových aktivít so zainteresovaním vysokých škôl</p> <p>3.1 Podpora dopytovo-orientovaného vzdelávania technických pracovníkov v SŠ Tisovec pre špecifické oblasti ekonomiky okresu</p> <p>3.2 Iniciovanie vybudovania centra aplikovaného vývoja v oblasti zhodnotenia nerastných surovín s pôsobnosťou pre okresy Rožňava, Rimavská Sobota, Poltár a Lučenec a podpora minimálne 2 aplikačných projektov výskumu a využitia know-how vo výrobe v okrese</p>	<p>Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, MŠVVŠ SR, UMB BB, TU KE, ÚPSVaR, ÚPSVR RS, MDVRR SR, MŽP SR, BBSK, ZMOGaM, SARIO, podnikateľské subjekty, subjekty územnej spolupráce, školy, SOŠ, mestá a obce, mesto Rimavská Sobota, včelárska organizácia</p>
<p>4. Realizácia Národných projektov ÚPSVaR s orientáciou na potreby sektorov v oblasti vytvárania pracovných príležitostí, poradenstva, celoživotného vzdelávania a rekvalifikácií</p> <p>4.1 Zlepšenie postavenia UoZ na trhu práce, zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti UoZ a znevýhodnených UoZ</p> <p>4.2 Vytvorenie centra poradenstva a služieb zamestnanosti Integrované centrum zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, služby pre inkubačné programy a služby pre subjekty sociálnej ekonomiky</p>	<p>MPSVR SR, MPRV SR (ÚPSVaR), BBSK, mestá a obce, školy, subjekty územnej spolupráce, podnikateľské subjekty, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota</p>
<p>5. Podpora budovania integrovaných centier a rozvoj modelu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov v regióne</p> <p>5.1 Podpora budovania integrovaných centier inkluzívnej výchovy s dôrazom na vzdelávanie a základné zručnosti a návyky detí a mladých v mestách a obciach okresu pre rozvoj technických a manuálnych zručností – min. 4 ZŠ alebo MŠ v okrese</p> <p>5.2 Rozvíjať pilotný model procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-</p>	<p>MŠVVŠ SR, MDVRR SR, MPRV SR, MV SR, mestá a obce, školy, ZMOGaM</p>

<p>vzdelávacími potrebami v regióne s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov</p>	
<p>C. Prioritný program „Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky vrátane podpory poľnohospodárstva, lesníctva a inovácií“</p>	<p><i>Cca 1100 vytvorených pracovných miest</i></p>
<p>6. Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky, inovácií a investícií</p> <p>6.1. Podpora podnikateľských projektov v priemysle a službách v aktivitách inovácií, technológií a technologických postupov, skvalitnenie a rozšírenie výroby a služieb a na využitie disponibilnej pracovnej sily</p> <p>6.2. Podpora výstavby, rekonštrukcie a modernizácie priemyselných areálov, objektov a plôch v min. 2 lokalitách pre zvýšenie atraktívnosti pre nových investorov</p> <p>6.3. Založenie subjektu zabezpečujúceho odbyt regionálnych produktov remeselnej výroby, produkcie malých a stredných podnikateľov vrátane podnikateľov v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva, ako aj služieb na území Gemera a Malohontu</p> <p>Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce v rámci potravinárskeho reťazca.</p>	<p>Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, CeroGeMa, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, MH SR, MPSVR SR, MPRV SR, MDVRR SR neziskové organizácie, podnikateľské subjekty, MAS, univerzity, mestá a obce, miestne samosprávy</p>
<p>7. Podpora oživenia poľnohospodárskej a živočíšnej prvovýroby a koordinácie poľnohospodárskej a živočíšnej prvovýroby v nadväznosti na spracovateľské kapacity, ktoré sú v okrese/regióne k dispozícii</p> <p>7.1 Podpora podnikateľských projektov v pôdohospodárstve a potravinárstve</p> <p>7.2 Podpora projektov v živočíšnej výrobe</p> <p>7.3 Podpora projektov v oblasti lesného hospodárstva a spracovanie drevnej hmoty resp. finalizácie produktov v okrese</p>	<p>podnikateľské subjekty, SHR, MPRV SR, MPSVR SR, MH SR, Lesy SR, Mesto Tisovec</p>
<p>8. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti zameraných na verejno-prospešné práce a služby vo vybratých mestách a obciach na zníženie dlhodobej nezamestnanosti a zmiernenie chudoby marginalizovaných skupín</p>	<p>Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, mestá a obce, MPSVR SR, MDVRR SR, MV SR</p>
<p>D. Prioritný program „Zvýšenie investícií do rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry, zlepšenie atraktivity</p>	<p><i>cca 350 vytvorených</i></p>

územia a kvality služieb“	<i>pracovných miest</i>
9. Pilotné programy svojpomocnej výstavby a rekonštrukcie pre aktivizáciu marginálnych sociálnych skupín	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MV SR, MPSVR SR, Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, obce a mestá, subjekty územnej spolupráce
10. Podpora prípravy územia pre investície do infraštruktúry	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MDVRR SR, mestá a obce, subjekty územnej spolupráce,
11. Podpora budovania integrovaných sociálnych a zdravotných centier pre obyvateľov a seniorov na území okresu	MPSVR SR, MPRV SR, MZ SR, BBSK, ZMOGaM, mikroregióny, podnikateľské subjekty
12. Podpora rekonštrukcie a modernizácie ciest I. triedy vrátane hraničného priechodu Kráľ (SK) - Bánréve (HU) so zainteresovaním ekonomických a sociálnych partnerov v okrese Rimavská Sobota	MDVRR SR, SSC
13. Podpora rekonštrukcie a modernizácie ciest II. a III. triedy – pod gesciou BBSK	MDVRR SR, SSC, BBSK, RSC
14. Podpora rekonštrukcie a modernizácie železničnej infraštruktúry a staníc v obciach okresu v prospech cestujúcich a turistov v nadväznosti na regionálne väzby, potencionálne centrá a atraktivity cestovného ruchu	ŽSR
15. Projekty zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, Mestá a obce, MV SR, SP, a.s., SVP, š. p. mesto Rimavská Sobota, MDVRR SR, MPSVR SR
15.1 Centrá integrovaných verejných služieb v strediskových obciach –spoločné úradovne	
15.2 Budovanie klientskych centier – vytvorenie klientskeho centra Okresného úradu Rimavská Sobota pre zjednodušenie a zefektívnenie komunikácie občana s orgánmi miestnej štatnej správy	
15.3 Podpora atraktívnosti okresu pre cestovný ruch	

<p>a zamestnanosti prostredníctvom obnovy, rekonštrukcie a skvalitnenie kultúrno-historických pamiatok a architektúry okresu pre účely cestovného ruchu</p> <p>15.4 Environmentálna infraštruktúra, verejné služby a adaptačné opatrenia na zmenu klímy s preferovaným využitím lokálnej pracovnej sily</p> <p>15.5 Podpora separácie a zhodnotenie odpadov v regióne Rimavská Sobota – Lučenec</p> <p>15.6 Podpora modernizácie cestnej infraštruktúry a rozvoja účelových cyklotrás podporujúcich pracovné destinácie alebo služby cestovného ruchu – vo vybratých mestách a obciach okresu,</p>	<p>(ÚPSVaR), ÚPSVR RS, MPRV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, Povodie Slanej, ŠOP SR, mikroregióny, podnikateľské subjekty, subjekty územnej spolupráce, ZMOGaM, školy</p>
<p><i>Spolu cca 2 300 vytvorených pracovných miest</i></p>	

A. Systémové opatrenia Akčného plánu na úrovni okresu

Systémové opatrenia na úrovni okresu sú zamerané na vytvorenie kapacít, inštitucionálnych a organizačných rámcov a zabezpečenie logistickej a technickej podpory na implementáciu Akčného plánu. Tieto tvoria rozvojovú platformu okresu pozostávajúcu z Rady pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, klastrových iniciatív, MAS, centra manažmentu regionálneho rozvoja a projektového centra, centra integrovanej udržateľnej energetiky.

Popis kľúčových systémových opatrení

Opatrenie 1.1 Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota

Vytvorenie Rady pre rozvoj okresu Rimavská Sobota kľúčovými partnermi (mestá, obce, podniky, školy, neziskový sektor) ako platformy hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota plní funkciu koordinátora aktivít Akčného plánu v okrese. Vo vzájomnom prepojení jednotlivých opatrení vytvára kapacity na tvorbu koncepcií, vrátane sociálnej integrácie a prevencie kriminality na úrovni okresu, riadenie a implementáciu aktivít regionálneho ekonomického a sociálneho rozvoja a koordináciu jeho subjektov s dôrazom na naplnenie cieľov Akčného plánu.

Opatrenie 1.2. Podpora založenia, budovania a aktivít rozvojových centier pre pre rozvoj regiónu, podnikania a cestovného ruchu

Vytvorenie centier zaoberajúcich sa rozvojom okresu Rimavská Sobota, najmä v oblasti regionálneho rozvoja, rozvoja podnikania mladých a začínajúcich podnikateľov a cestovného ruchu v regióne. Spolupráca a koordinácia aktivít týchto centier vytvorí kapacity na efektívne a rýchlejšie naplnenie cieľov Akčného plánu.

Podopatrenie 1.2.1 Podpora založenia, budovania a aktivít centra pre rozvoj Gemera a Malohontu – CeroGeMa ako koordinačnej platformy a výkonného centra regionálneho rozvoja na úrovni okresu

Kľúčoví partneri (gestor):	CeroGeMa, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity , mestá a obce, školy, podnikateľské subjekty, MH SR, SIEA, MPSVR SR (ÚPSVaR), ÚPSVR RS, MŠVVŠ SR, MPRV SR, MDVRR SR, MŽP SR, MK SR
Partneri:	mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty, školy (ZŠ, SŠ), subjekty územnej spolupráce, BBSK, MAS, VSP bez štatútu MAS
Termín:	2016 – 2020

- vytvorenie a aktivity centra manažmentu regionálneho rozvoja, projektovej podpory prípravy projektov CeroGeMa

CeroGeMa ako koordinačná podporná platforma bude výkonným orgánom pre implementáciu Akčného plánu a ďalších rozvojových aktivít, ako aj projektové stredisko pre prioritné programy, prípravu a implementáciu kľúčových aktivít – projektov Akčného plánu, na zabezpečenie úloh technického sekretariátu Rady pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, mediálnej a komunikačnej podpory, na podporu inkluzívneho verejného obstarávania samospráv a koordinovania prístupu k inkluzívnym programom.

- podpora klastrových iniciatív vrátane integrovanej informačno-štatistickej bázy okresu podľa klastrov

Podpora klastrových iniciatív v kľúčových hospodárskych sektoroch v okrese prostredníctvom vytvorenia klastrov a sietí podnikateľov v kľúčových hospodárskych sektoroch, najmä ako platform pre:

- spoluprácu s organizáciami vedy a výskumu a regionálnou sieťou celoživotného vzdelávania,
- podporu zakladania výrobných združení a zdieľaných spracovateľských a distribučných prevádzok – sever (surovinová základňa a lesy okresu), stred a juh (poľnohospodárstvo, rastlinná a živočíšna výroba a potravinárstvo),
- distribúciu regionálnych produktov v sieťach obchodov s regionálnymi produktmi a zariadeniach, aj v správe verejného sektora,
- prepájanie produktov a služieb do regionálneho produktového reťazca (napr. sieťovanie poskytovateľov rôznych služieb v cestovnom ruchu),
- proaktívnu prácu MH SR s firmami, pomoc pri zapájaní sa do subdodávateľských reťazcov zahraničných investorov (vypracovanie zoznamu firiem pôsobiacich v okrese Rimavská Sobota z pohľadu ich portfólia produktov a služieb, poskytovanie podpory pri certifikácii pre potreby: investorov, poskytovanie konzultačných služieb a poradenstva).

- podpora MAS a verejno-súkromných partnerstiev aj bez štatútu MAS

Podpora a koordinácia aktivít MAS a verejno-súkromných partnerstiev, aj bez štatútu MAS v okrese Rimavská Sobota pri realizácii stratégií MAS prispievajúca k posilneniu spolupráce medzi verejným, súkromným a občianskym sektorom na realizácii Akčného plánu – projekt bude prepojený na Radu pre rozvoj okresu Rimavská Sobota a Centrum CeroGeMa s cieľom využiť kapacity MAS na zvýšenie zamestnanosti v okrese realizáciou Akčného plánu. Koordinácia/spolupráca s RRA a MAS

- podpora informovanosti verejnosti, PR aktivít, vrátane marketingu na podporu cestovného ruchu, tvorba spoločných produktov a budovanie imidžu miest a obcí resp. celého územia okresu/regiónu v súlade s cieľmi Akčného plánu.

Vytvorenie systému komunikácie Rady pre rozvoj okresu Rimavská Sobota s obyvateľmi a médiami a pre budovanie image okresu Rimavská Sobota v súlade s cieľmi Akčného plánu, propagácia realizácie Akčného plánu, činnosti miest a obcí, podnikateľského sektora, štátnej správy ako aj neziskového sektora, motivácia ľudí k aktivite, účasti na programoch a projektoch, ktoré zvýšia zamestnanosť, prispejú k vzdelávaniu, rozvoju ľudských zdrojov a sociálneho kapitálu, a najmä k samozamestnaniu a rozvoju podnikateľských aktivít.

- vytvorenie centra udržateľnej energetiky okresu

Vytvorenie centra udržateľnej energetiky okresu v rámci CeroGeMa, ktoré zabezpečí:

- prípravu kapacít a vytvorenie podmienok na koordinovaný postup okresu smerom k zvyšovaniu jeho energetickej sebestačnosti, úspor energie a využitiu obnoviteľných zdrojov (analytická činnosť, informačný systém, osвета a vzdelávanie),
- vypracovanie nízko uhlíkovej stratégie okresu,
- implementáciu nízko uhlíkovej stratégie – prípravu projektov.

Podopatrenie 1.2.2 - podpora rozvoja podnikania a identifikácia podnikateľov najmä mladých a inovatívnych Start-up projektov – zriadenie podnikateľského inkubátora a coworkingu

- zriadenie podnikateľského inkubátora a coworkingu, rozvoj podnikateľských zručností, vyhľadávanie investičných príležitostí

Realizácia systému podpory podnikania pre začínajúcich podnikateľov obsahujúceho:

- inkubačný a akceleračný program pre prípravu potenciálnych podnikateľov realizovaný v rámci podnikateľského inkubátora,
- co-workingové a kreatívne centrum pre mladých podnikateľov v napojení na centrá praktického vzdelávania,
- akadémia podnikania - program pre stredné školy,

Kľúčoví partneri (gestor):	OZ Naša Sobota, CeroGeMa, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MH SR, MPSVR SR (ÚPSVaR), ÚPSVR RS, MŠVVŠ SR,
Partneri:	podnikateľské subjekty, stredné školy. mestá a obce okresu,
Termín:	2018 – 2020

Podopatrenie 1.2.3 - Zriadenie a prevádzka Oblastnej organizácie cestovného ruchu Gemer

Založenie a prevádzka Oblastnej organizácie cestovného ruchu Gemer v spolupráci s okresmi Revúca a Rožňava. Vytvorením OOCR sa naplní požiadavka po efektívnom manažmente CR na regionálnej úrovni prirodzeného regiónu Gemer. OOCR vytvorí platformu pre diskusiu o

spoločných problémoch v oblasti CR a ich riešeníach, pre spoločné projekty, nápady a návrhy týkajúce sa rozvoja turizmu. Bude to tiež platforma na vytvorenie spolupráce kľúčových aktérov verejného a súkromného sektoru, ako aj pre spoločný manažment a marketing destinačného turizmu regiónu Gemer.

Kľúčoví partneri (gestor):	OOCR Gemer , Mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty v oblasti CR, CeroGeMa, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MDaV SR, MH SR, MŽP, subjekty územnej spolupráce, ŠOPSR,
Partneri:	mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty, subjekty územnej spolupráce, regionálne organizácie ŠOPSR
Termín:	2018 – 2020

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti A

Predpokladané zdroje financovania:	regionálny príspevok (RP), mestá a obce, podnikateľský sektor, OP VaI, IROP, SEIA, MDaV SR, štátny rozpočet (zákon č.91/2010)
Celkový rozpočet:	1054 tis. EUR
RP Suma:	919 tis. EUR

B. Prioritný program „Rozvoj ľudských zdrojov a zabezpečenie systematického vzdelávania podľa požiadaviek trhu práce a regionálnej politiky rozvoja okresu“

Prioritný program je zameraný na modernizáciu a kompletizáciu existujúcej vzdelávacej infraštruktúry s dôrazom na zabezpečenie jej efektívnej schopnosti reagovať na potreby trhu práce a špecifiká disponibilného ľudského kapitálu, a to prostredníctvom:

- vybudovania centier praktickej výchovy, zamestnaneckého inkubátora a tréningových centier v napojení na stredné školy v okrese vrátane možnosti doplnenia základného vzdelania,
- podpory dopytovo orientovaného školstva, výskumných a vývojových aktivít,
- rozvoja služieb zamestnanosti,
- podpory budovania integrovaných centier inkluzívnej výchovy vo väzbe na výstavbu a dobudovanie materských a základných škôl.

Popis kľúčových aktivít

Opatrenie 2. Podpora budovania tréningových centier a regionálnych centier vzdelávania a zabezpečenie rekvalifikácii podľa dopytu v okrese/regióne

Podpora integrácie vzdelávacích, školiacich a tréningových programov na zvýšenie kompetencií a konkurencieschopnosti ľudských zdrojov a rekvalifikácie pracovnej sily podľa potrieb zamestnávateľov a v súčasnosti chýbajúcich profesií (cca 10 konkrétnych profesií).

Podopatrenie 2.1 Vybudovanie 2 regionálnych centier vzdelávania a zamestnaneckého inkubátora

Vytvorenie centier praktického vzdelávania na vybratých stredných školách okresu - 1 pre stred a juh a 1 pre sever na skvalitnenie odbornej profesnej prípravy vo vybraných povolaniach. Vytvorenie systému spolupráce medzi zamestnávateľmi a školami v podobe zamestnaneckého inkubátora so sídlom v Rimavskej Sobote **v úzkej spolupráci so strednými školami** podporujúcimi integráciu zamestnávateľov do vzdelávacích aktivít a tým uľahčenie vstupu absolventov stredných škôl na trh práce.

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, stredné školy, BBSK
Partneri:	mestá a obce okresu, podnikateľský sektor, stredné odborné školy, vzdelávacie inštitúcie, BBSK, MPRV SR, ÚPSVR RS
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 2.2 Vybudovanie tréningových centier so sídlom v Rimavskej Sobote a v Hnúšti na zabezpečenie kvalifikácie a rekvalifikácie pracovnej sily s nízkym stupňom získaného vzdelania alebo nevyhovujúcim vzdelaním
Tréningové centrá budú fungovať v spolupráci stredných škôl a miestnych podnikov sociálnej ekonomiky s orientáciou na cieľové skupiny a výkon pracovných činností nekvalifikovanej pracovnej sily alebo pracovnej sily s nízkou kvalifikáciou.

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MŠVVŠ SR, MPRV SR, ÚPSVaR, mestá a obce okresu, stredné školy, BBSK
Partneri:	mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty, konkrétne školy, BBSK
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 2.3 Zabezpečenie vzdelávania vo včelárstve

Zabezpečenie centra vzdelávania vo včelárstve pri vybranej strednej odbornej škole, za účelom teoretickej aj praktickej prípravy záujemcov o včelárenie a zvýšenie vedomostí už existujúcich včelárov s potrebným technickým vybavením a včelnicou.

Kľúčoví partneri (gestor):	včelárske organizácie, SOŠ Rimavská Sobota, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ÚPSVR RS, SOUTRS, SARIO
Partneri:	podnikateľské subjekty, školy
Termín:	príprava 2016 – 2017, realizácia 2018

Opatrenie 3. Podpora dopytovo orientovaného školstva a výskumných a vývojových aktivít so zainteresovaním vysokých škôl

Podopatrenie 3.1 Podpora dopytovo orientovaného vzdelávania technických pracovníkov v SŠ Tisovec pre špecifické oblasti ekonomiky okresu

Rozšírenie ponuky trhom požadovaných technických odborov v ponuke SŠ Tisovec s orientáciou na podporu rozvoja spracovateľského priemyslu vo väzbe na nerastné suroviny v okrese, environmentálne technológie a spracovanie drevnej hmoty. Zhodnotenie tradície špičkového stredoškolského vzdelávania modernizáciou a harmonizáciou s trhom práce.

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MŠVVŠ SR, BBSK, mestá a obce, SARIO
Partneri:	mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty, konkrétne školy
Termín:	2016 – 2020

Podopatrenie 3.2 Iniciovanie vybudovania centra aplikovaného vývoja v oblasti zhodnotenia nerastných surovín s pôsobnosťou pre okresy Rožňava, Rimavská Sobota, Poltár a Lučenec a podpora minimálne 2 aplikačných projektov výskumu a využitia know-how vo výrobe so sídlom v okrese Rimavská Sobota

Cieľom je využitie potenciálu spolupráce regionálnych stredných škôl a študijných odborov vysokých škôl a praxe pre zhodnotenie nerastných surovín v rámci regiónov južného Slovenska, vytvorenie príležitosti na pritiahnutie know-how a investorov do regiónu s vytváraním výskumno-vývojového zázemia podľa ich potrieb v konkrétnych mestách a obciach na území okresu (sever – Tisovec, Hnúšťa, stred – Rimavská Sobota, juh – Jesenské).

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MŠVVŠ SR, BBSK, UPSVaR RS, UMB BB, TU KE, mesto Rimavská Sobota, OÚ RS, Združenie miest a obcí Gemer a Malohont, mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty, SOŠ, subjekty územnej spolupráce, SARIO
Zodpovedný:	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ZMOGaM
Termín:	2016 – 2020

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Podopatreniu 3.2

3.2.1 Výskum a vývoj zhodnotenia a spracovania druhotnej serpentinitovej suroviny v Hnúšti

Projekt v rámci výskumu a vývoja plánuje realizovať v priemyselnej zóne mesta Hnúšťa, v priestoroch areálu súkromnej firmy za účelom zhodnotenia a spracovania druhotnej serpentinitovej suroviny, ktorá sa nachádza nad mestom Dobšiná, kde sa hromadila niekoľko desiatok rokov. Doteraz známe spôsoby spracovania serpentinitovej nerastnej suroviny nevyužívali možnosť spracovania druhotnej serpentinitovej suroviny. Chemický spôsob spracovania umožňuje separáciu jej hlavných zložiek, najmä oxidu kremičitého (SiO₂) a oxidu horečnatého (MgO) - (využitie SiO₂, kovový Si, optické vlákna, produktov ekologického charakteru MgCl₂ 6H₂O - ekologická posypová soľ).

Kľúčoví partneri (gestor):	MŠVVŠ SR, SOŠ Rimavská Sobota, MŽP SR, žiadateľ, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, SOŠ, SARIO
Partneri:	univerzity, školy, podnikateľské subjekty
Termín:	príprava 2016 – 2017, realizácia 2018

Opatrenie 4. Realizácia Národných projektov ÚPSVaR s orientáciou na potreby sektorov v oblasti vytvárania pracovných príležitostí, poradenstva, celoživotného vzdelávania a rekvalifikácií

Podopatrenie 4.1. Zlepšenie postavenia UoZ na trhu práce, zvýšenie zamestnateľnosti a zamestnanosti UoZ a znevýhodnených UoZ

V rámci národných projektov podpory zamestnanosti zvýhodniť žiadateľov so sídlom v okrese Rimavská Sobota, najmä:

- NP Praxou k zamestnaniu - mentorské zapracovanie a prax u zamestnávateľa,
- NP Absolventská prax štartuje zamestnanie - finančný príspevok na vykonávanie absolventskej praxe a podpora následného vytvorenia nového pracovného miesta,
- NP Úspešne na trhu práce - podpora zamestnanosti mladých u prvého zamestnávateľa a samozamestnania,
- NP Cesta z kruhu nezamestnanosti - podpora zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných,
- NP Šanca na zamestnanie - podpora zamestnanosti dlhodobo nezamestnaných a inak znevýhodnených UoZ u verejných zamestnávateľov,
- NP Chceme byť aktívni na trhu práce - podpora vytvorenia pracovných miest pre znevýhodnených UoZ nad 50 rokov veku,
- NP Cesta na trh práce – realizáciou projektu sa očakáva lepšie uplatnenie občanov na trhu práce v najmenej rozvinutých okresoch a zníženie nezamestnanosti najmä zo skupín znevýhodnených UoZ ako sú dlhodobo nezamestnaní občania, starší ako 50 rokov veku a uchádzači o zamestnanie s nižším vzdelaním.

Kľúčoví partneri (gestor):	MPRV SR, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ÚPSVaR, ÚPSVR RS
Partneri:	mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty, školy, iné oprávnené subjekty
Termín:	od roku 2017

Podopatrenie 4.2 Vytvorenie centra poradenstva a služieb zamestnanosti

Integrované centrum zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, služby pre inkubačné programy a služby pre subjekty sociálnej ekonomiky

Cieľom opatrenia je vytvorenie pilotného projektu pre integráciu kariérneho a profesijného poradenstva, služieb pre trh práce, služieb a programov pre zamestnanecký a podnikateľský inkubátor ako aj pre potreby sociálnej ekonomiky do jedného centra pod záštitou ÚPSVR RS.

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ÚPSVaR, ÚPSVR RS, ZMOGaM
Partneri:	mestá a obce okresu, podnikateľské subjekty, školy, subjekty územnej spolupráce - iné oprávnené subjekty
Termín:	od roku 2017

Opatrenie 5. Podpora budovania integrovaných centier a rozvoj modelu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov v regióne

Podopatrenie 5.1 Podpora budovania integrovaných centier inkluzívnej výchovy s dôrazom na vzdelávanie a základné zručnosti a návyky detí a mladých v mestách a obciach okresu pre rozvoj technických a manuálnych zručností – min. 4 ZŠ alebo MŠ v okrese

Cieľom je zabezpečenie prístupu ku kvalitnému vzdelaniu a výchove detí zo znevýhodnených sociálnych skupín prostredníctvom celodenných aktivít s dôrazom na získanie základných zručností a návykov, ako aj manuálnych a technických zručností (dielne, športoviská,

zdravotná prevencia a i.). Poskytujú zázemie na realizáciu neformálnych kurzov „praktického života“ pre starších.

V rámci tejto aktivity bude vybudovaných minimálne 4 zariadení a to:

- nové, rozšírené, alebo rekonštruované materské školy ako integrované výučbové a vzdelávacie zariadenia predškolskej výchovy vrátane podpornej infraštruktúry.
- rozšírenie 2 ZŠ.

Kľúčoví partneri (gestor):	MŠVVŠ SR, MPRV SR, MV SR, MDVRR SR, mestá a obce okresu, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota
Partneri:	mestá a obce okresu, ZMOGaM, školy
Termín:	2016 – 2020

Podpatrenie 5.2 Rozvíjať pilotný model procesu diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v regióne s cieľom zvýšiť ich úspešnosť pri dosahovaní vzdelávacích výsledkov

Kľúčoví partneri (gestor):	MŠVVŠ SR a školy
Partneri:	mestá a obce okresu, ZMOGaM, MPSVaR
Termín:	2017 – 2020

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti B

Predpokladané zdroje financovania:	RP, IROP, OP LZ, ÚPSVaR, MPRV SR, OP VaI, IROP, ESF, ŠR (schéma štátnej pomoci), MŠVVŠ SR
Celkový rozpočet:	21 340 tis. EUR
RP Suma:	1 006 tis. EUR

C. Prioritný program „Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky vrátane podpory poľnohospodárstva, lesníctva a inovácií“

Prioritný program je zameraný na podporu rozvoja regionálnej ekonomiky ako základu zlepšenia podmienok na trhu práce. Jeho cieľom je naštartovanie a rozvoj ekonomických aktivít podnikateľského a verejného sektora udržateľne a efektívne zhodnocujúcich lokálne zdroje a umožňujúcich čo najširšie využitie disponibilnej pracovnej sily a tým vytvorenie regionálneho pólu rastu v koordinácii s ostatnými zaostávajúcimi okresmi južného Slovenska.

Popis kľúčových aktivít

Opatrenie 6. Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky, inovácií a investícií

Podopatrenie 6.1 Podpora podnikateľských projektov v priemysle a službách, v aktivitách inovácií, technológií a technologických postupov, rozvoj, skvalitnenie a rozšírenie výroby a služieb a na využitie disponibilnej pracovnej sily

Podpora investícií MSP do rozvoja podnikateľských aktivít podľa sektorov – priemysel, výroba, energetika, stavebníctvo, obchod a služby so zámerom zvýšenia zamestnanosti, zlepšenia konkurencieschopnosti a podpory exportu z regiónu:

- podpora inovácií, technológií a technologických postupov na využitie ľudskej pracovnej sily, rozvoj, skvalitnenie a rozšírenie výroby a služieb
- podpora podnikateľských projektov v priemysle a službách, proporcionálne na území okresu sever, stred, juh,
- podpora inovácií, nových technológií a realizácie produkcie na trhu.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Podopatreniu 6.1

6.1.1. Podpora malých a stredných podnikov v okrese z regionálneho príspevku

Z regionálneho príspevku bude poskytnutá podpora malým a stredným podnikateľom z okresu Rimavská Sobota na rozšírenie a skvalitnenie svojich výrobkov a služieb (vrátane nových aktivít), s podmienkou tvorby nových pracovných miest. Konkrétne projektové zámery budú vybrané z návrhov získaných na základe výzvy na podanie projektových návrhov, ktorú zverejní Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota. Hlavným kritériom výberu bude tvorba pracovných miest.

Počet nových prac. miest:	10
Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, podnikateľské subjekty
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 6.2 Podpora výstavby, rekonštrukcie a modernizácie priemyselných areálov, objektov a plôch v min. 2 lokalitách pre zvýšenie atraktívnosti regiónu pre nových investorov

Podpora investícií do infraštruktúry priemyselných areálov, objektov alebo zón vo vybratých lokalitách miest a obcí okresu so zámerom vytvárania podmienok pre rozvoj MSP, prilákania nových investorov a do rozvoja konkurencieschopných podnikateľských aktivít podľa sektorov za výraznej podpory administratívy a služieb verejnej správy (štátnej správy, ako aj miestnej samosprávy) v zmysle zámerov a cieľov Akčného plánu.

2 lokality v okrese (sever - Hnúšťa, Tisovec stred Rimavská Sobota a okolie)

Kľúčoví partneri (gestor):	miestne samosprávy okresu, MH SR
Partneri:	mestá a obce okresu
Termín:	2016 – 2020

Podopatrenie 6.3 Založenie subjektu zabezpečujúceho odbyt regionálnych produktov remeselnej výroby, produkcie malých a stredných podnikateľov vrátane podnikateľov v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva ako aj služieb na území Gemera a Malohontu

Podpora zvýšenia konkurencieschopnosti regionálnych produktov, obchodno-odbytových možností ako aj marketingových aktivít na podporu remeselnej výroby, produkcie MSP vrátane produkcie poľnohospodárov, chovateľov v oblasti živočíšnej výroby, potravinárov, včelárov ako aj podnikateľov v oblasti služieb a obchodu v oblasti remeselnej produkcie na

území okresu, resp. regiónu Gemer a Malohont, získanie značky regionálny produkt Gemer a Malohont.

Podpora horizontálnej a vertikálnej spolupráce v rámci podnikateľského prostredia

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, CeroGeMa, subjekty územnej spolupráce, podnikateľský subjekt
Partneri:	podnikateľské subjekty, MAS, obce, subjekty územnej spolupráce, MPSVR SR, MPRV SR
Termín:	2018 – 2020

Opatrenie 7. Podpora oživenia poľnohospodárskej a živočíšnej prvovýroby a koordinácie poľnohospodárskej a živočíšnej prvovýroby v nadväznosti na spracovateľské kapacity, ktoré sú v okrese/regióne k dispozícii

Podopatrenie 7.1. Podpora podnikateľských projektov v pôdohospodárstve a potravinárstve z regionálneho príspevku

Z regionálneho príspevku bude poskytnutá podpora malým a stredným podnikateľom z okresu Rimavská Sobota z oblasti pôdohospodárstva (živočíšna aj rastlinná výroba) a potravinárstva.

Konkrétne projektové zámery budú vybrané na základe výzvy na podanie projektových návrhov, ktorú zverejní Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota. Hlavným kritériom výberu bude tvorba pracovných miest.

Počet nových prac. miest:	8
Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, podnikateľské subjekty
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 7.2 Podpora podnikateľských projektov v pôdohospodárstve a potravinárstve

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, podnikateľské subjekty
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 7.3 Podpora projektov v živočíšnej výrobe

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, podnikateľské subjekty
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 7.4 Podpora projektov v oblasti lesného hospodárstva a spracovanie drevnej hmoty, resp. finalizácie produktov v okrese

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, podnikateľské subjekty
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Opatrenie 8. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky a subjektov na podporu lokálnej zamestnanosti zameraných na verejno-prospešné práce a služby vo vybratých mestách a obciach na zníženie dlhodobej nezamestnanosti a na zmiernenie chudoby marginalizovaných skupín

Založenie komunálnych podnikov ako subjektov sociálnej ekonomiky alebo na podporu lokálnej zamestnanosti v mestách a obciach okresu. Prioritou ich zamerania budú verejno-prospešné práce

najmä v nasledujúcich oblastiach:

- environmentálne projekty,
- verejné priestory, zelená infraštruktúra,
- dostupné sociálne bývanie,
- dostupná verejná infraštruktúra,
- údržba miestnych komunikácií,
- zabezpečenie technického zázemia,
- miestne zásobovanie a zhodnotenie odpadov.

Kľúčoví partneri (gestor):	MPSVR SR, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MDVRR SR, MV SR, Mestá a obce-
Partneri:	mestá a obce okresu
Termín:	2016 – 2020

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti C

Predpokladané zdroje financovania:	RP, podnikateľské subjekty, SIH, Program 07K 08, PRV, OP IZ, SIH
Celkový rozpočet:	62 133 tis. EUR
RP Suma:	3 230 tis. EUR

D. Prioritný program „Zvýšenie investícií do rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry, zlepšenie atraktivity územia a kvality služieb“

Prioritný program je zameraný na:

- využitie svojpomocnej výstavby bytov ako motivačného nástroja na vstup na trh práce a stabilizáciu pracovnej sily,

- podporu projektov nájomného bývania s využitím kapacít podnikov sociálnej ekonomiky,
- zlepšenie dostupnosti a efektívnosti verejnej technickej a sociálnej infraštruktúry.

Popis kľúčových aktivít

Opatrenie 9. Pilotné programy svojpomocnej výstavby a rekonštrukcie pre aktivizáciu marginálnych sociálnych skupín

Realizácia pilotných replikovateľných programov svojpomocnej výstavby, alebo rekonštrukcie sociálnych bytových jednotiek, domov, miestnych pamätihodností, alebo verejných stavieb pre aktívnych príslušníkov marginalizovaných sociálnych skupín s využitím kapacít komunálnych podnikov, sociálnej ekonomiky a podnikov na podporu lokálnej zamestnanosti.

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MV SR, Splnomocnenec vlády SR pre rómske komunity, MPSVR SR, mestá a obce, subjekty územnej spolupráce
Partneri:	mestá a obce okresu, subjekty územnej spolupráce
Termín:	2016 – 2020

Opatrenie 10. Podpora prípravy územia pre investície do infraštruktúry

Majetková, technická a infraštruktúrna príprava územia najmä pre bytovú výstavbu, investície do cestovného ruchu, environmentálne investície a investície spojené s tvorbou pracovných príležitostí vrátane potrebnej prípravnej a projektovej dokumentácie, štúdií a energetických auditov.

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MDVRR SR, ZMOGaM, mestá a obce
Partneri:	mestá a obce okresu, subjekty územnej spolupráce
Termín:	2016 – 2020

Opatrenie 11. Podpora budovania integrovaných sociálnych a zdravotných centier pre obyvateľov a seniorov na území okresu

Kľúčoví partneri (gestor):	MPSVR SR, MPRV SR, BBSK, ZMOGaM, Mestá a obce, MZ SR
Partneri:	mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

Indikatívny zoznam projektových zámerov pre Opatrenie 11

11.1 Vybudovanie komplexných zdravotných a sociálnych služieb (zariadenie pre seniorov, hospic, rehabilitácia, opatrovatelstvo) pre seniorov pre potreby troch mikroregiónov sever okresu (cca pre 12.000 ľudí) a v Hnúšti

Pracovné miesta:	25
Kľúčoví partneri (gestor):	MPSVR SR, MPRV SR, BBSK, ZMOGaM, Mesto

	Hnúšťa, MZ SR
Partneri:	mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

11.2 Rekonštrukcia a technické vybavenie budovy s príslušným areálom za účelom zriadenia a prevádzkovania zariadenia pre seniorov v Rimavskej Sobote.

Pracovné miesta:	25
Kľúčoví partneri (gestor):	MPSVR SR, MPRV SR, MZ SR, BBSK, ZMOGaM, Mesto Rimavská Sobota
Partneri:	mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

11.3 Vybudovanie komplexných služieb (zariadenie pre seniorov, hospic, rehabilitácia, opatrovateľstvo) pre seniorov pre potreby troch mikroregiónov juh okresu (cca pre 13.000 ľudí) v centre obce Jesenské

Pracovné miesta:	25
Kľúčoví partneri (gestor):	MPSVR SR, MPRV SR, BBSK, ZMOGaM, Obec Jesenské
Partneri:	mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

Opatrenie 12. Podpora rekonštrukcie a modernizácie ciest I. triedy – vrátane hraničného priechodu Kráľ (SK) - Bánréve (HU) so zainteresovaním ekonomických a sociálnych partnerov v okrese Rimavská Sobota

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 12

12.1 Príprava II. etapy rekonštrukcie cesty I. triedy Čertova dolina – Tisovec mesto

Cieľom je pokračovať v príprave II. etapy rekonštrukcie cesty I. triedy I/72– Čertova dolina – Tisovec mesto.

Kľúčoví partneri (gestor):	SSC, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ZMOGaM
Partneri:	
Termín:	2017 – 2020

12.2 Rekonštrukcia cesty I. triedy Kráľ-Bánréve a hraničného priechodu na multifunkčný účel

Kľúčoví partneri (gestor):	SSC, obec, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ZMOGaM
Partneri:	
Termín:	2017 – 2020

Opatrenie 13. Podpora rekonštrukcie a modernizácie ciest II. a III. triedy

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 13

13.1 Návrh na pretriedenie cesty II. triedy na cestu I. triedy Tisovec - Muráň – Červená Skala – Poprad

Kľúčoví partneri (gestor):	MDVRR SR
Partneri:	
Termín:	2017 – 2020

13.2 Plánovanie a realizácia rekonštrukcie a modernizácia ciest II. a III. triedy na území okresu Rimavská Sobota – s prioritou okresu pre destinácie cestovného ruchu - do 2020.

Príprava projektov pre územné konanie a stavebné povolenie s orientáciou na požiadavky mikroregiónov okresu Rimavskú Sobotu. Začlenenie do každoročného rozpočtu implementáciu a realizáciu konkrétnych etáp rekonštrukcie a modernizácie ciest II. a III. triedy okresu RS v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja (t.j. vrátane okresu Rimavská Sobota) etapovite od 2017-2020, s plánovaným využitím kapacít komunálnych subjektov sociálnej ekonomiky, s možnosťou čerpania EŠIF.

Kľúčoví partneri (gestor):	MPRV SR, BBSK, RSC, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ZMOGaM
Partneri:	-
Termín:	2017 – 2020

Opatrenie 14. Podpora rekonštrukcie a modernizácie železničnej infraštruktúry a staníc v obciach okresu v prospech cestujúcich a turistov v nadväznosti na regionálne väzby a potencionálne centrá a atraktivity cestovného ruchu

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Opatreniu 14

14.1 Rekonštrukcia železničnej infraštruktúry na trati Jesenské – Brezno Halny – Brezno, v úseku Jesenské - Tisovec pre destinácie cestovného ruchu okresu RS – do roku 2019

Kľúčoví partneri (gestor):	MDVRR SR, ŽSR, mestá a obce, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, ZMOGaM
Partneri:	-
Termín:	2016 – 2020

14.1.1. Projekt „Rekonštrukcie prístreškov pre cestujúcich na železničných zastávkach Jesenské zastávka, Rimavské Jánovce, Likier, Hodejov, Šíd, Tisovec–mesto, Hnúšťa zastávka“ pre skvalitnenie podmienok poskytovaných služieb cestujúcej verejnosti pre účely cestovného ruchu, s možnosťou poskytovania priestoru pre implementácie informačných a turistických materiálov k danému regiónu

Kľúčoví partneri (gestor):	-
Partneri:	-
Termín do:	2016 – 2020

14.1.2. Projekt „Železničná stanica Tisovec, rekonštrukcia výpravnej budovy a vykurovania“ pre skvalitnenie podmienok poskytovaných služieb cestujúcej verejnosti

Partneri:	-
Termín do:	2016-2020

14.1.3. Projekt „Vybudovanie prieležňového zabezpečovacieho zariadenia v km 38,775 trate Jesenské – Brezno Halny – Brezno, v úseku Jesenské - Tisovec“ pre zvýšenie bezpečnosti na prieležňoch z dôvodu zlepšenia rozhládových pomerov a pre prevenciu vzniku nehodových udalostí

Partneri:	-
Termín do:	2017-2020

14.1.4. Projekt „Náhrada jednodrôtových mechanických závor v úseku Jesenské – Tisovec v km 41,270, 41,482, 41,690“. Vybudovaním prieležňových zabezpečovacích zariadení dôjde k zvýšeniu bezpečnosti železničnej prevádzky elimináciou vplyvu ľudského faktoru a k skráteniu uzavretia prieležňov pre užívateľov cestnej premávky

Partneri:	-
Termín do:	2017-2020

Opatrenie 15. Projekty zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb

Podopatrenie 15.1 Centrá integrovaných verejných služieb v strediskových obciach – spoločné úradovne

Opatrenie sa orientuje na podporu integrovaného projektu na jednotné budovanie spoločných úradovní na území okresu s centrami Tisovec-Hnúšťa, Rimavská Sobota, Jesenské, Bátka na zavedenie systémov, procesov a štandardov riadenia kvality s orientáciou na skvalitnenie služieb preneseného výkonu štátnej správy ako aj miestnej samosprávy v mestách a obciach okresu v súlade s legislatívou s orientáciou aj na prepojenie úradov v oblasti regionálneho rozvoja ako aj CeroGeMa v neposlednom rade s cieľom integrácie všetkých systémov elektronických služieb VS a pod. (ESO, IOM, RISAN, DCOM a pod.)

Kľúčoví partneri (gestor):	ZMOGaM, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, mestá a obce, MV SR,
Partneri:	MDVRR SR, mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2016-2020

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Podopatreniu 15.1

15.1.1 Rekonštrukcia pôšt Rimavská Sobota 1 a Hnúšťa s cieľom zlepšenia kvality a dostupnosti verejných služieb

Kľúčoví partneri (gestor):	SP, a.s.
Partneri:	
Termín:	2016 – 2020

15.1.2 Rekonštrukcia mestského spoločensko-kultúrneho strediska Rimavská Sobota

Kľúčoví partneri (gestor):	Mesto Rimavská Sobota, MPRV SR
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 15.2 Budovanie klientskych centier – vytvorenie klientského centra Okresného úradu Rimavská Sobota pre zjednodušenie a zefektívnenie komunikácie občana s orgánmi miestnej štátnej správy

Podopatrenie 15.3 Podpora atraktívnosti okresu pre CR a zamestnanosti prostredníctvom obnovy, rekonštrukcie a skvalitnenie kultúrno-historických pamiatok a architektúry okresu pre účely cestovného ruchu a zlepšenie informovanosti a marketingu územia

Podpora investícií do obnovy, rekonštrukcie a skvalitnenia kultúrno-historického potenciálu okresu vo forme existujúcich pamiatok a významných historicky a architektonicky vzácných alebo chránených budov prostredníctvom zamestnávania ale aj rozvoja zručností ľudí v rôznych potrebných profesiách s cieľom využiť na tieto účely vo vybratých lokalitách resp. mestách a obciach okresu v súlade s prioritami a cieľmi dotknutých miest a obcí okresu resp. celého regiónu.

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Podopatreniu 15.3

15.3.1 Obnova a rekonštrukcia objektov chránenej kultúrnej pamiatky ozubenej železnice Tisovec pre rozvoj nadregionálneho CR v okrese pomocou subjektov sociálnej ekonomiky

Kľúčoví partneri (gestor):	MPRV SR, Mesto Tisovec
Partneri:	MPRV SR, podnikateľské subjekty
Termín:	2017 – 2020

15.3.2 Rekonštrukcia stálej expozície Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote (aj pomocou subjektov sociálnej ekonomiky)

Kľúčoví partneri (gestor):	MPRV SR, GMM Rim. Sobota
Partneri:	MPRV SR, mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

15.3.3 Revitalizácia astroparku ako jedinečného priestoru oddychu a vzdelávania pomocou subjektov sociálnej ekonomiky

Kľúčoví partneri (gestor):	MŠVVŠ SR, RR okr. RS, Hvezdáreň RS – BBSK, MPRV SR
Partneri:	Školy, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

15.3.4 Obnova chránených kultúrnych pamiatok a sakrálnych stavieb ako produktov CR v 3 lokalitách okresu – sever, stred a juh okresu pomocou subjektov sociálnej ekonomiky a PÚ RS (Rimavská Baňa-kostol, Rimavské Janovce-kostol, Rimavská Sobota, Tisovec)

Kľúčoví partneri (gestor):	Mestá a obce – Rimavská Baňa, Rimavské Janovce, Rimavská Sobota
Partneri:	MK SR, mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

15.3.5 Kultúrno-vzdelávacie a informačné centrum Gemera-Malohontu (Dom osvetý RS) pre podporu rozvoja remeselnej výroby okresu

Kľúčoví partneri (gestor):	BBSK - GM osvetové stredisko RS, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota
Partneri:	MK SR, mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM – mestá a obce
Termín:	2017 – 2020

15.3.6 Rekonštrukcia budovy Centra voľného času Relax - RS

Kľúčoví partneri (gestor):	Mesto Rimavská Sobota
Partneri:	MŠVVŠ SR, mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM
Termín:	2017 – 2020

15.3.7 Vytvorenie multikultúrneho a spoločenského centra v Hnúšti

Kľúčoví partneri (gestor):	MPRV SR, EK, Mesto Hnúšťa
Partneri:	subjekty územnej spolupráce, ZMOGaM, MAS, BBSK
Termín:	2017 – 2020

15.3.8 Vytvorenie multifunkčného spoločensko-vzdelávacieho centra a centra cezhraničnej spolupráce pre územie MAS Cerovina v Jesenskom

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, mestá a obce, MPRV SR, Obec Jesenské, MAS Cerovina
Partneri:	4 mikroregióny, podnikateľské subjekty, 28 obcí
Termín:	2017 – 2020

15.3.9 Vytvorenie centrálného informačného systému turistickej destinácie Gemer

Kľúčoví partneri (gestor):	OCR, Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, mestá a obce, podnikateľské subjekty z oblasti CR, MAS, subjekty územnej spolupráce
----------------------------	---

Partneri:	Samosprávy, podnikateľské subjekty z oblasti CR, MAS, subjekty územnej spolupráce
Termín:	2019 – 2020

Podopatrenie 15.4 Environmentálna infraštruktúra, verejné služby a adaptačné opatrenia na zmeny klímy s preferovaným využitím lokálnej pracovnej sily

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Podopatreniu 15.3

15.4.1 Realizácia extenzívnych systémov čistenia odpadových vôd,

Vytvorenie nových pracovných miest s nízkokvalifikovanými pracovníkmi na realizáciu extenzívnych systémov čistenia odpadových vôd s minimálnymi energetickými a finančnými nárokmi na prevádzku pre vybrané obce bez vodovodov s ohrozenými zdrojmi pitnej vody prostredníctvom komunálnych podnikov. Realizácia zámeru je podmienená vypracovaním odbornej štúdie, ktorá stanoví podmienky jeho ekonomickej udržateľnosti a splnenia požadovaných limitov ukazovateľov znečistenia vo vzťahu na stav povrchových a podzemných vôd.

Kľúčoví partneri (gestor):	vybrané obce, ÚPSVaR RS, MŽP SR
Partneri:	subjekty územnej spolupráce, univerzity, výskumné ústavy
Termín:	2017 – 2020

Podmienkou podpory projektov je ich súlad so špecifikáciou činností podpory pre jednotlivé roky podľa ustanovení zákona č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde v platnom znení.

15.4.2 Projekty integrovanej ochrany pred povodňami v povodiach riek Rimava a Slaná, obciach v okrese Rimavská Sobota (napr. v katastrálnych územiach Rimavské Zalužany, Kociha, Hrachovo, Tisovec, Hnúšť'a) s využitím lokálnej pracovnej sily

Kľúčoví partneri (gestor):	MŽP SR, SVP, š. p. (správa povodia Slanej), mestá a obce okresu
Partneri:	MŽP SR, mikroregióny, podnikateľské subjekty, ZMOGaM, ŠOP SR
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 15.5. Podpora separácie a zhodnotenie odpadov v min. 2 lokalitách okresu

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Podopatreniu 15.5

15.5.1 Vybudovanie zberných dvorov a kompostární

Kľúčoví partneri (gestor):	mestá a obce, MŽP SR
Partneri:	subjekty územnej spolupráce, podnikateľský sektor
Termín:	2016 – 2020

15.5.2 Likvidácia skládky komunálneho a priemyselného odpadu (nebezpečného odpadu) v areály bývalého závodu LZ Hnúšť'a v meste Hnúšť'a a Tisovec

Kľúčoví partneri (gestor):	mestá a obce, MŽP SR
Partneri:	subjekty územnej spolupráce, podnikateľský sektor
Termín:	2016 – 2020

15.5.3 Likvidácia tzv. čiernych skládok za pomoci obecných podnikov v 15 obciach obnovením programu „Veľké upratovanie Slovenska“ pre okres Rimavská Sobota

Kľúčoví partneri (gestor):	mestá a obce, MŽP SR, RR okresu RS
Partneri:	subjekty územnej spolupráce, podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

15.5.4 Likvidácia environmentálnej záťaže z minulosti v sklade toxických látok v obci Včelince

Kľúčoví partneri (gestor):	MŽP SR, Obec, podnikateľské subjekty
Partneri:	subjekty územnej spolupráce, podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Podopatrenie 15.6 Podpora modernizácie cestnej infraštruktúry a rozvoja účelových cyklotrás - podporujúcich pracovné destinácie alebo služby cestovného ruchu – vo vybratých mestách a obciach okresu,

Indikatívny zoznam projektových zámerov k Podopatreniu 15.6

15.6.1. **Príprava projektov modernizácie cestnej infraštruktúry** pre územné konanie a stavebné povolenie s orientáciou na požiadavky mikroregiónov okresu Rimavská Sobota. Začlenenie do každoročného rozpočtu (miest a obcí, BBSK) implementáciu a realizáciu konkrétnych etáp rekonštrukcie a modernizácie miestnych komunikácií miest a obcí v lokalitách regionálneho a nadregionálneho významu pre CR v okrese RS etapovite od 2017-2020.

Predpokladáme 8 lokalít – Tisovec, Hnúšťa, Klenovec, Kyjatice, Teplý Vrch, Rimavské Janovce- Močiar, Kurinec-Zelená voda, Gemerský Jablonec-Petrovce, Večelkov, Hodejovec-Bízovo, Číž atď.

Kľúčoví partneri (gestor):	mestá a obce
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

15.6.2. **Rozvoj a skvalitnenie miestnych komunikácií a budovanie cyklotrás vo vybratých mestách a obciach na území okresu** pomocou prípravy a schválenia investičného plánu modernizácie a rekonštrukcie (v nadväznosti na regionálne väzby a potencionálne centrá a atraktivity cestovného ruchu) - výkon za pomoci zamestnávania vlastných kapacít, konkrétne rekonštrukcie a modernizácie miestnych komunikácií v severnej, strednej a južnej časti okresu so zainteresovaním všetkých ekonomických a sociálnych partnerov pod gesciou dotknutých miest a obcí a ZMOGaM

- produkt cestovného ruchu Cesta Mária Sécsi – po naplánovanej trase miestnych komunikácií a cyklotrás,
- budovanie – skvalitnenie komunikácií pilotných vidieckych centier cestovného ruchu Zbojská, Klenovec-Ráztočno, Veľké Teriakovce, Drienčany Vyšné Valice, Hodejovec, Medveš, mikroregión Rimava-Rimavica –aj pomocou subjektov sociálnej ekonomiky,
- budovanie s orientáciou na centrá s komplexnými a modernými službami cestovného ruchu Číž, Teplý Vrch, Zelená Voda.

Kľúčoví partneri (gestor):	Výbor pre rozvoj okresu Rimavská Sobota, MPRV SR, mestá a obce, MAS, BBSK
Partneri:	podnikateľský sektor
Termín:	2017 – 2020

Predpokladané zdroje financovania prioritnej oblasti D

Predpokladané zdroje financovania:	RP, OP EVS, OP ĽZ, SIH, mestá a obce, OP II, ŽSR, IROP, ŠR/SCC, BBSK, SP a.s., MAS, obce, podnikateľské subjekty v CR, zdroje OOCR, INTERREG V-A, MDaV SR, PRV, OP KŽP, Envirofond,
Celkový rozpočet:	72 701 tis. EUR
RP Suma:	1200 tis. EUR

E. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni BBSK

Príslušná komisia BBSK vyvinie nasledovné aktivity **na riešenie kľúčových problémov hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja:**

- vytvorenie podmienok na realizáciu úloh vyplývajúcich z Akčného plánu v oblasti stredného školstva v najmenej rozvinutých okresoch,
- prehodnotenie nastavenia zamerania stredného školstva najmä so zameraním na potreby okresu Rimavská Sobota,
- vytvorenie podmienok pre uplatňovanie sociálneho aspektu vo verejnom obstarávaní pre zariadenia BBSK tak, aby boli využité a podporené regionálne pestovateľské a výrobné kapacity, zvlášť z najmenej rozvinutých okresov.

F. Podporné systémové opatrenia na realizáciu Akčného plánu na úrovni štátu

Pre úspešnú realizáciu Akčného plánu je potrebné prijať nasledujúce systémové opatrenia na úrovni štátnej správy, ktoré sú spoločné pre všetky NRO:

- Upraviť legislatívu exekučných konaní s cieľom ich zrýchlenia a zefektívnenia.
- Previazať aktivity RRA na Rady pre rozvoj okresov tak, aby boli ich kapacity využité na podporu realizácie Akčných plánov okresov.
- Modifikovať hodnotiace a výberové kritériá pre výber miestnych akčných skupín tak, aby sa v maximálnej možnej miere zohľadnili priority najmenej rozvinutých okresov.
- V prípade vyhlásenia výzvy MPRV SR na predkladanie projektových zámerov v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2020 pre opatrenie 19 - Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER, podopatrenie 19.2 - Podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou, bude

stratégia konzultovaná s Akčnou radou pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu, pri dodržaní princípu "zdola nahor".

- Zabezpečiť dopytové výzvy pre NRO tak, aby vytvorili možnosti pre podporu realizácie aktivít Akčných plánov v oblastiach vzdelávania, výchovy a rozvoja školstva, zamestnanosti, životného prostredia, pôdohospodárstva, rozvoja malého a stredného podnikania, podpory MAS podieľajúcich sa na realizácii Akčných plánov zaostávajúcich okresoch a to najmä:
  - v rámci aktivity 4.4.1A OP KŽP (vypracovanie a implementácia nízkouhlíkových stratégií a z nich vychádzajúcich plánov udržateľnej energetiky) bodovo uprednostniť NRO, resp. pripraviť osobitnú výzvu pre NRO,
  - zahrnúť do národného projektu Odborne o energii a/alebo národného projektu Žiť energiou vypracovanie metodického postupu na tvorbu nízkouhlíkových stratégií regiónov vrátane podporných nástrojov (napr. výpočtových programov) a odborné poradenstvo a poskytovanie energetických informácií pre pracovníkov centier udržateľnej energetiky v NRO,
  - zahrnúť do portfólia projektov podporovaných z Enviromentu explicitne projekty extenzívnych systémov čistenia odpadových vôd s dôrazom na obce bez verejného vodovodu a bez napojenia väčšiny obyvateľov na verejnú kanalizáciu a zabezpečiť pri tvorbe hodnotiacich a výberových kritérií v rámci Enviromentu bodové zvýhodnenie takýchto projektov z NRO.
- Dobudovanie rýchlostnej komunikácie R2 Kriváň – Lučenec – Rimavská Sobota – smer Rožňava a Košice v zmysle uznesení vlády SR č. 804 zo 26. 9. 2007 a č. 242 zo 6. 6. 2012 vo fáze prípravy a vyvlastňovacích konaní pre plný profil, prvej fáze realizácie minimálne v jednom profile.
- Ako nevyhnutný sa javí presun kompetencií na okresné úrady umožňujúci efektívnu podporu politiky regionálneho rozvoja zaostávajúcich okresov v zmysle Vládou SR schválených Akčných plánov okresov.
- Posilniť spoluprácu s BBSK tak, aby sa realizovali kľúčové projekty pre realizáciu Akčných plánov organizácií podriadených BBSK.
- Zabezpečiť poskytnutie pozemkov v správe SPF pre výstavbu verejno-prospešné stavby a realizáciu projektov Akčných plánov.
- Hľadať možnosti vypísania špecifických výziev na revitalizáciu hnedých plôch a objektov (brownfieldov) pre zaostávajúce regióny trpiace dôsledkami štrukturálnych hospodárskych a spoločenských zmien.
- Zabezpečenie podpory na jednotlivé aktivity bude plne v súlade s podmienkami poskytovania nenávratných finančných príspevkov v zmysle PRV a operačných programov.
- Podmienkou podpory projektov je ich súlad s cieľmi a oprávnenými aktivitami OP KŽP, ako aj s podmienkami podpory stanovenými v príslušných výzvach, pričom v prípade sanácie environmentálnych záťaží jednou zo základných podmienok podpory je, že nie je známy pôvodca environmentálnej záťaže alebo povinná osoba a zodpovednosť za sanáciu prechádza na štát, reprezentovaný príslušným ministerstvom.

G. Zdroje financovania

Z celkovej odhadovanej finančnej investície v rokoch 2016 – 2020 vo výške cca 157 miliónov EUR sa predpokladá krytie z verejných zdrojov vo výške 133 miliónov EUR a 24 miliónov EUR z vlastných zdrojov, pričom celková výška regionálneho príspevku podľa § 8 zákona č. 336/2015 Z. z. bude 6,355 milióna EUR, z toho 1,3 milióna EUR v roku 2016, 1,2 milióna EUR v roku 2017, 1,21 milióna EUR v roku 2018, 1,275 milióna EUR v roku 2019 a 1,37 milióna EUR v roku 2020.

Krytie jednotlivých aktivít poskytnutím regionálneho príspevku, počas troch rokov, je uvedené v tabuľke č. 10 tohto materiálu. Zabezpečenie zvyšných financií sa predpokladá aktivitami okresu prostredníctvom výziev, príslušných operačných programov a zo súkromných zdrojov.

Všetky sumy uvádzané pri jednotlivých opatreniach sú indikatívne a budú detailne špecifikované až v rámci procesu realizácie opatrení. Úspešnosť aktivít závisí od predloženia a schválenia príslušných projektov v súlade s podmienkami operačných programov, ako aj od rozsahu zapojenia súkromných zdrojov.

Prijímateľmi podpory RP sú subjekty podľa zákona č. 336/2015 Z. z.

V prípade, že opatrenie Akčného plánu bude financované z verejných zdrojov a bude smerovať subjektom vykonávajúcim hospodársku činnosť, bude posudzované a realizované podľa osobitných predpisov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

Tabuľka č. 10 Návrh rozdelenia regionálneho príspevku pre okres Rimavská Sobota (v tisíc EUR)

Prioritná oblasť	2016	2017	2018	2019	2020	Spolu (v tis. EUR)	Vytvorené pracovné miesta
A. Systémové opatrenia na úrovni okresu	0	153	293	250	223	919	15
B. Prioritná oblasť Rozvoj ľudských zdrojov a zabezpečenie systematického vzdelávania podľa požiadaviek trhu práce a regionálnej politiky rozvoja okresu	190	180	356	150	130	1006	850
C. Prioritná oblasť Podpora regionálnej a lokálnej ekonomiky vrátane podpory poľnohospodárstva, lesníctva a inovácií	820	680	397	577	756	3230	1100
D. Prioritná oblasť Zvýšenie investícií do rozvoja technickej a sociálnej infraštruktúry, zlepšenie atraktivity územia a kvality služieb	290	187	164	298	261	1200	350
Spolu	1300	1200	1210	1275	1370	6355	2315

V. Program monitorovania a hodnotenia dosiahnutého pokroku

Implementácia Akčného plánu je monitorovaná Radou pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Rimavská Sobota na základe odporúčaní a pravidelných polročných správ skupiny expertov. Výbor pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Rimavská Sobota sa schádza podľa potreby, minimálne však raz za šesť mesiacov, aby vyhodnotila dosiahnutý pokrok, prijala potrebné odporúčania pre pokračovanie implementácie plánu a predložila návrhy a odporúčania ministrom DVRR SR na zmenu príslušného uznesenia.

Základnými kritériami pre výber projektov v rámci pilotných štartovacích aktivít a pre výber indikatívnych aktivít pre realizáciu v rámci Akčného plánu sú:

1. udržateľnosť aktivity po skončení doby priamej podpory,
2. realizovateľnosť aktivity v danom čase, priestore a s danými kapacitami (finančnými, ľudskými, organizačnými),
3. nevyhnutnosť aktivity v kontexte definovanej stratégie (je aktivita nevyhnutným predpokladom, prispieva rozhodujúcou mierou, prispieva, neprispieva),
4. synergické efekty aktivity nad rámec jej priameho zamerania,
5. miera efektu danej intervencie – očakávaná veľkosť kvalitatívnej a kvantitatívnej zmeny (napr. počet novovytvorených pracovných miest),
6. miera zacielenia aktivity na riešenie primárnych problémov regiónu/ súlad s prioritami stratégie,
7. environmentálne benefity aktivity (ako pridaná hodnota ekonomicky a sociálne zameraných aktivít),
8. sociálne benefity aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a ekonomicky zameraných aktivít),
9. ekonomické benefity aktivity (ako pridaná hodnota environmentálne a sociálne zameraných aktivít).

Po schválení Akčného plánu vládou SR prijme Výbor pre rozvoj najmenej rozvinutého okresu Rimavská Sobota ukazovatele monitoringu a hodnotiace kritériá úspešnosti implementácie Akčného plánu na základe predloženého návrhu expertov.

VI. Integrácia existujúcich programov

Vláda Slovenskej republiky svojím uznesením z 26. augusta 2015 č. 476 k návrhu zákona o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení zákona č. 561/2007 Z. z. o investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a svojím uznesením z 10. februára 2016 č. 45 k návrhu Akčného plánu rozvoja okresu Kežmarok zároveň uložila príslušným ministrom rozsiahly súbor úloh zameraných na podporu najmenej rozvinutých okresov.

Ide konkrétne o tieto úlohy, plnenie ktorých bude mimoriadne významné aj pre okres Rimavská Sobota:

(z uznesenia č. 45/2016)

- poskytovať dotácie na obstaranie nájomných bytov pre mladých v rozsahu limitov výdavkov rozpočtu verejnej správy na príslušný rozpočtový rok (B.5),

- zapracovať do hodnotiacich kritérií, posudzovania žiadostí o poskytnutie dotácií na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obciam, bodové zvýhodnenie projektov najmenej rozvinutého okresu tak, aby bol na zabezpečenie vyrovnávania regionálnych rozdielov zohľadnený zámer podpory rozvoja najmenej rozvinutého okresu (B.6),
- vytvoriť podmienky na vypracovanie projektov svojpomocnej výstavby domov (B.8),
- vytvoriť pracovnú skupinu na vypracovanie návrhu legislatívneho riešenia upravujúceho problematiku hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja regiónov a obcí s cieľom zahrnúť do pôsobnosti okresných úradov ich participáciu na realizácii úloh z Akčných plánov najmenej rozvinutých okresov (B.9),
- vytvoriť podmienky na vybudovanie centra poradenstva a služieb zamestnanosti (kompetenčné centrum) zahŕňajúce kariérne a profesijné poradenstvo, služby pre trh práce, inkubačné programy a subjekty sociálnej ekonomiky (B.10),
- poskytnúť metodickú pomoc samosprávam a iným subjektom pri zakladaní a prevádzke subjektov sociálnej ekonomiky (B.11),
- pri tvorbe kritérií a vyhodnocovaní žiadostí o prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe Slovenského pozemkového fondu zo strany úspešných žiadateľov o nenávratný finančný príspevok podľa podopatrenia 6.1 „Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov“ prioritne zohľadňovať žiadateľov z najmenej rozvinutého okresu (B.12),
- vypracovať legislatívne návrhy a metodické usmernenia pre samosprávy na zabezpečenie realizácie spoločensky zodpovedného obstarávania tovarov a služieb od regionálnych producentov a poskytovateľov, vrátane implementácie prioritných programov a aktivít Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov (B.25),
- poskytnúť metodickú podporu využívania verejného obstarávania so sociálnym aspektom (B.26),
- zabezpečiť v súlade s § 4 ods. 3 zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov prostredníctvom monitorovacích výborov operačných programov zohľadnenie potrieb najmenej rozvinutého okresu, najmä pri tvorbe a predkladaní návrhov hodnotiacich a výberových kritérií, ako aj pri schvaľovaní zámerov národných projektov: do návrhu hodnotiacich a výberových kritérií zapracovať bodové zvýhodnenie projektov z najmenej rozvinutého okresu; v prípade implementácie operačných programov prostredníctvom integrovaných územných investícií zabezpečiť začlenenie projektov z najmenej rozvinutého okresu do regionálnych investičných územných stratégií (C.1),
- prijať opatrenia na podporu realizácie aktivít Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov prostredníctvom zdrojov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (C.2),
- preskúmať ďalšie možnosti zvýhodnenia žiadateľov z najmenej rozvinutých okresov o poskytnutie prostriedkov pomoci z európskych štrukturálnych a investičných fondov v súlade s usmerneniami európskych štrukturálnych a investičných fondov (C.3),
- zmeniť podmienky realizácie projektov s podporou európskych štrukturálnych a investičných fondov a programu cezhraničnej spolupráce zaradených do Akčných plánov rozvoja najmenej rozvinutých okresov v príručkách pre prijímateľov pomoci tak, aby zohľadňovali dobrovoľne prijaté záväzky na uplatňovanie prvkov sociálneho verejného obstarávania, predovšetkým pokiaľ ide o projekty s verejným využitím (C.4),
- iniciovať národné projekty, resp. tzv. globálne granty v rámci jednotlivých operačných programov zahŕňujúce najmenej rozvinuté okresy ako implementačné územie modelových riešení (C.5).

(z uznesenia č. 476/2015)

- v rámci EŠIF možnosť nastavenia osobitných výziev pre žiadateľov z NRO, alebo pridelovania bodov v rámci hodnotiacich a výberových kritérií podľa miery rozvinutosti regiónov v procese schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok (C.1),
- v maximálnej možnej miere využívať možnosti zálohových platieb a predfinancovania v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014-2020 (C.2),
- zabezpečiť prípravu schémy na podporu nových a začínajúcich MSP v NRO prostredníctvom Operačného programu Výskum a inovácie formou nenávratnej finančnej pomoci s dôrazom na znevýhodnené sociálne skupiny (C.4),
- realizovať opatrenia na zvýšenie využívania finančných a nefinančných nástrojov SBA na podporu podnikania v NRO (C.5),
- realizovať opatrenia na podporu zapájania verejného sektora NRO do projektov medziregionálnej spolupráce (C.6),
- zabezpečiť, aby v NRO bola na obstaranie nájomných bytov možnosť poskytnúť dotáciu pri bytoch bežného štandardu až do výšky 50 % a pri bytoch nižšieho štandardu až do výšky 85 % z oprávnených nákladov (C.7),
- zabezpečiť vypracovanie kritéria, podľa ktorého žiadosti o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania predložené mestami a obcami z NRO získajú pozitívne hodnotenie vo výške +100 bodov (C.8),
- zohľadňovať žiadosti o úvery zo ŠFRB z NRO tak, aby v prípade poskytnutia úveru bol mestám a obciam pri obstarávaní nájomných bytov poskytnutý úver s nulovou úrokovou sadzbou (C.9),
- podporiť vypracovanie projektových dokumentácií potrebných k výstavbe cyklistických komunikácií v NRO (C.15),
- podporovať v NRO zriaďovanie a prevádzku turistických autobusov (spojov) spájajúcich strediská cestovného ruchu, vydávanie turistických zľavových kariet, výstavbu a rekonštrukciu ciest a parkovísk smerujúcich do stredísk cestovného ruchu, propagáciu a prezentáciu atraktivít a aktivít cestovného ruchu realizovaných prostredníctvom samospráv a neziskových organizácií (C.16),
- zabezpečiť prípravu národného projektu Cesta na trh práce pozostávajúceho z aktivít: (1) Podpora vytvárania pracovných miest u verejných zamestnávateľov – pre nezamestnaných už od 3 mesiacov sa poskytne finančný príspevok vo výške 95 % ceny práce, maximálne 540,80 eura príspevok na úhradu časti nevyhnutných nákladov súvisiacich s výkonom práce, (2) Podpora vytvárania pracovných miest u zamestnávateľov – podpora 80 % ceny práce do maximálnej výšky 540,80 EUR počas 12 mesiacov, alebo – v prípade verejnoprospešných podnikov na dobu 18 mesiacov, (3) Zamestnám sa sám v poľnohospodárskej prvovýrobe – príspevok pre UoZ, ktorí začnú podnikáť ako SZČO, v maximálnej výške 5 600 EUR, (4) Poskytovanie príspevku na dochádzanie za prácou po dobu 12 mesiacov v závislosti od vzdialenosti od miesta bydliska, (5) Poskytovanie individualizovaných služieb pre UoZ posilnením personálnych kapacít odborných poradcov na úradoch práce (C.18),
- zabezpečiť vyhlásenie dopytového projektu na podporu regionálnej a lokálnej zamestnanosti – dotácie na časť mzdových nákladov a podpora, poradenstvo a vedenie pri zakladaní a prevádzkovaní subjektov sociálnej ekonomiky (C.19),
- zabezpečiť informačné a vzdelávacie aktivity (v oblasti životného prostredia) pre obce a ostatných partnerov územnej spolupráce za účelom rozvíjať regióny (C.24),

- zabezpečiť realizáciu projektov a aktivít v oblasti vodného hospodárstva v NRO (C.25),
- zabezpečiť realizáciu projektov v oblasti životného prostredia v NRO, a to najmä: odstraňovanie invazívnych druhov rastlín; podporu zelenej infraštruktúry v krajine; podporu zachovania biodiverzity a funkčnosti ekosystémov; manažmentu biotopov; starostlivosti o mestskú zeleň; pomocných prác pri odstraňovaní nelegálnych skládok odpadu; pomocných aktivitách a činnostiach pri budovaní a údržbe náučných chodníkov, poskytovania služieb v informačných centrách, pri budovaní geoparkov a projektov ekologického cestovného ruchu (vrátane cezhraničných projektov) (C.26),
- zabezpečiť uplatňovanie schémy štátnej pomoci pre zamestnávanie znevýhodnených a značne znevýhodnených osôb v oblasti pôdohospodárstva (C.27),
- umožniť prenájom poľnohospodárskej pôdy v správe SPF pre mladých, začínajúcich, poľnohospodárskych podnikateľov, v zmysle Konceptie podpory pre malých, mladých a rodinných farmárov (C.28),
- poskytnúť súčinnosť obciam a ďalším subjektom územnej samosprávy pri odovzdávaní znalostí, skúseností a transfere špecifického know-how v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v NRO (C.29),
- vytvoriť podmienky na zapojenie uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým v NRO, do prác na čistení a základnej obnove hydromelioračných kanálov a priepustov v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, ktoré nebudú súčasťou investičného projektu revitalizácie hydromelioračných sústav (C.30),
- vytvoriť podmienky na zapojenie uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým v NRO, do prác na úprave drobných vodných tokov a na výkone pomocných prác pri prebierkach a pri čistkách lesov v správe štátneho podniku Lesy SR (C.31),
- zabezpečiť podporu tvorby elokovaných pracovísk stredných odborných škôl v NRO, ktoré zvyšujú začlenenie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia do ďalšieho výchovno-vzdelávacieho procesu a zvyšujú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce (C.32),
- zabezpečiť podporu zapájania základných a stredných škôl do národných projektov z OP ĽZ, najmä so zreteľom na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v NRO (C.33),
- pripraviť zvýšenie paušálu na žiaka v systéme duálneho vzdelávania pre NRO (C.34),
- zohľadniť NRO pre pilotovanie národných projektov z OP ĽZ na podporu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (C.35),
- zohľadniť odstraňovanie havarijných stavov na školách v NRO (C.37),
- zabezpečiť zvýšenie dotácie na žiaka na využívanie rekreačných zariadení v NRO o 50 EUR (C.38),
- odporúča umiestňovať verejné investície do NRO (D.1).

Zoznam skratiek

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
CeroGeMa	Centrum pre rozvoj Gemera a Malohontu
CLLD	Community-led local development
CR	cestovný ruch
ERDF	European Regional Development Fund (Európsky fond regionálneho rozvoja)
ESF	Európsky sociálny fond
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce
CHKO	chránená krajinná oblasť
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de le Économie Rurale
MAS	Miestna akčná skupina
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	marginalizované rómske komunity
MSP	malé a stredné podniky
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NFM	Nórsky finančný mechanizmus
NLC	Národné lesnícke centrum
NP	Národný projekt
NRO	najmenej rozvinutý okres
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP V	Operačný program Vzdelávanie
OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
OÚ RS	Okresný úrad Rimavská Sobota
PÚ BB	Pamiatkový úrad Banská Bystrica
PRV	Program rozvoja vidieka
RIS	Regionálne informačné stredisko
RIUS	Regionálna integrovaná územná spolupráca
RP	regionálny príspevok
RSC	regionálna správa ciest
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SIEA	Slovenská inovačná energetická agentúra
SIH	Slovenský investičný holding
SHR	samostatne hospodáriaci roľníci
SPF	Slovenský pozemkový fond
SR	Slovenská republika

SSC	Slovenská správa ciest
SVP	Slovenský vodohospodársky podnik
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ŠR	štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TU KE	Technická univerzita Košice
UMB BB	Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica
UoZ	uchádzač o zamestnanie
ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚPSVR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VSP	verejno-súkromné partnerstvo
VÚC	vyšší územný celok
ZMOGaM	Združenie miest a obcí Gemera a Malohontu
ZOS	zariadenie opatrovateľskej služby